BENKI KUU YA TANZANIA

TATHMINI YA MWENENDO WA UCHUMI

Oktoba 2025

Yaliyomo

1.0 Mwenendo wa Uchumi Duniani 1

2.0 Mwenendo wa Uchumi wa Taifa 3

2.1 Uchumi wa Ndani 3

2.2 Mfumuko wa Bei.. 3

2.3 Sera ya Fedha.. 6

2.4 Viwango vya Riba... 8

2.5 Masoko ya Fedha... 8

2.6 Utekelezaji wa Bajeti ya Serikali 10

2.7 Mwenendo wa Deni la Taifa 10

2.8 Mwenendo wa Sekta ya Nje 12

3.0 Mwenendo wa Uchumi wa Zanzibar 15

3.1 Mfumuko wa Bei 15

3.2 Utekelezaji wa Bajeti ya Serikali 16

3.3 Mwenendo wa Sekta ya Nje 17

Viambatisho.. 19

1.0 Mwenendo wa Uchumi Duniani

Uchumi wa dunia umeendelea kuwa imara mwezi Septemba 2025. Ripoti ya Tathmini ya Hali ya Uchumi wa Dunia ya Shirika la Fedha Duniani (IMF) ya Oktoba 2025, ilirekebisha maoteo ya ukuaji wa Uchumi kwa mwaka 2025 kuwa asilimia 3.2 kutoka 3.0 ya mwezi Julai, 2025. Katika ripoti hiyo, makadirio ya mwaka 2026 yalibaki bila mabadiliko katika asilimia 3.1. Marekebisho haya yametokana na kuboreshwa kwa mazingira ya biashara baina ya mataifa, hususan kupungua kwa hatua za kulipizana kisasi katika biashara, kufikiwa kwa mikataba mipya ya biashara kati ya nchi, na msamaha wa ushuru kwa baadhi ya bidhaa.

Maoteo ya IMF ya ukuaji wa Uchumi duniani yanaendana na yale yaliyotolewa na Shirika la Ushirikiano wa Kiuchumi na Maendeleo (OECD) ya Septemba 2025. OECD ilipandisha maoteo ya ukuaji wa Uchumi ya mwaka 2025 hadi asilimia 3.2 kutoka asilimia 2.9 ya Juni, 2025, huku maoteo ya mwaka 2026 yakibaki katika asilimia 2.9. Hata hivyo, hatari za kushuka kwa ukuaji wa uchumi zinaendelea kuwepo, hasa kutokana na shinikizo lililoibuka la ulinzi wa kibiashara, kupanuka kwa nakisi za bajeti za serikali na kuongezeka kwa hali ngumu ya kifedha duniani. Hatari hii zinadhihirika kwa kuongezeka kwa hali ya kutokuwa na uhakika wa mwelekeo wa sera za biashara, (Kielelezo 1.1a na 1.1b).

Mfumuko wa bei wa dunia umeendelea kuwa wa wastani na unatarajiwa kupungua hadi asilimia 4.2 mwaka 2025. Ingawa kiwango hiki bado kinazidi lengo la mfumuko wa bei nchini Marekani, katika nchi nyingi zilizoendelea, viwango hivyo vimekuwa vikipungua na kukaribia malengo vya benki kuu zao. Aidha, mfumuko wa bei katika nchi zinazoendelea umeendelea kupungua, huku China na India zikiripoti viwango vilivyo chini ya malengo ya benki kuu zao (Kielelezo 1.2). Kadhalika, katika uchumi wa Jumuiya ya Afrika Mashariki na Jumuiya ya Maendeleo Kusini mwa Afrika, shinikizo la mfumuko wa bei liliashiria kupungua (Kielelzo 1.3 na 1.4).

Kadri mfumuko wa bei unavyopungua, benki kuu nyingi zimedumisha au kupunguza taratibu viwango vya riba vya benki kuu zao. Mwelekeo huu unaashiria kurejea kwenye msimamo wa kawaida wa sera ya fedha unaochochea ukuaji wa uchumi. Hatari za kupanda kwa mfumuko wa bei bado zipo, zikichochewa na kuongezeka kwa ulinzi wa kibiashara na shinikizo linalotokana na kuongezeka kwa ukosefu wa ajira.

Kielelezo 1.1a: Fahirisi ya Kutokuwa na Uhakika ya Sera za Dunia

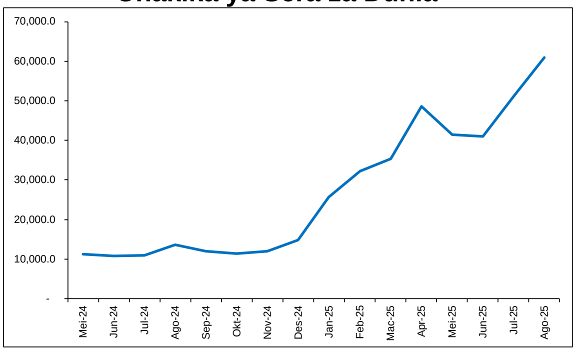

Chanzo: https://www.policyuncertainity.com/trade

Kielelezo 1.1b: Fahirisi ya Kutokuwa na Uhakika wa Biashara Duniani

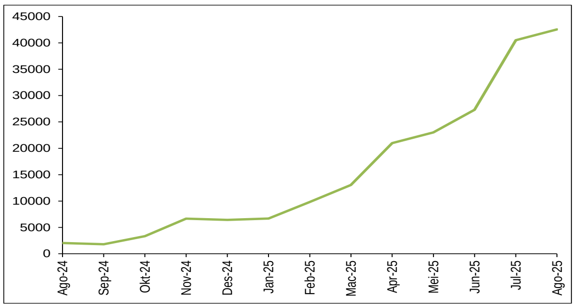

Chanzo: https://worlduncertainityindex.com/

Katika mwezi Septemba 2025, bei za bidhaa katika soko la dunia zilionyesha mwenendo wa kupanda na kushuka. Bei ya mafuta ghafi ilipungua, kutokana na kushuka kwa mahitaji duniani na kuongezeka kwa ugavi kutoka kwa wazalishaji wasiokuwa wanachama wa OPEC+[1]. Bei ya ngano pia ilishuka, ikichochewa na ongezeko la uzalishaji kutoka nchi zinazozalisha bidhaa hii kwa wingi. Aidha, bei ya mbolea ilishuka kutokana na kuongezeka kwa upatikanaji na kupungua kwa gharama za pembejeo.

Kwa upande mwingine, bei ya dhahabu ileendelea kupanda, ikichochewa na ununuzi wa benki kuu za nchi nyingi duniani, kuongezeka kwa mahitaji kama sehemu ya uwekezaji salama na matarajio ya kuendelea kupungua kwa kiwango cha riba ya sera ya fedha ya Marekani. Aidha, bei za kahawa aina ya arabika na robusta ziliendelea kupanda kutokana na hali mbaya ya hewa nchini Brazil na kupungua kwa mauzo ya nje kutoka Vietnam. Vilevile, bei ya mafuta ya mawese ziilipanda kutokana na ongezeko la mahitaji na kupanda kwa bei za mafuta mbadala ya kula (Jedwali A8 katika Viambatisho na Kielelezo Na. 1.5).

[1] Shirika la Nchi Wazalishaji wa Mafuta na Nchi Washirika

Kielelezo 1.2: Mfumuko wa Bei kwa Nchi Zinazoendelea na Zinazochipukia Kiuchumi

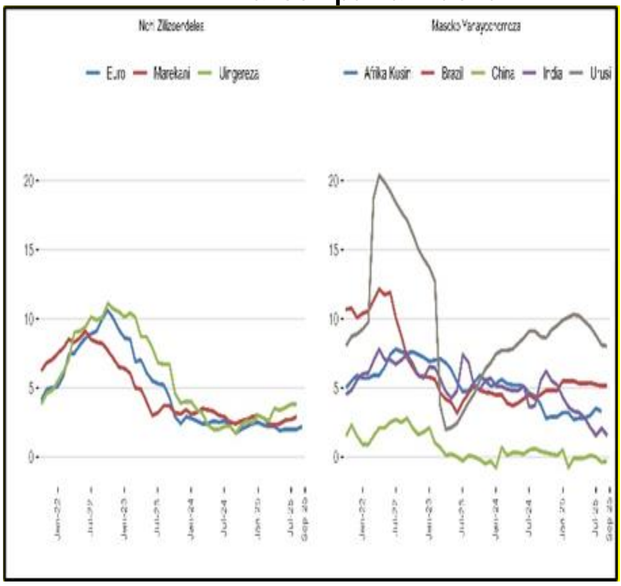

Chanzo: Bloomberg

Kielelezo 1.3: Mfumuko wa Bei Katika Nchi za Jumuiya ya Afrika Mashariki

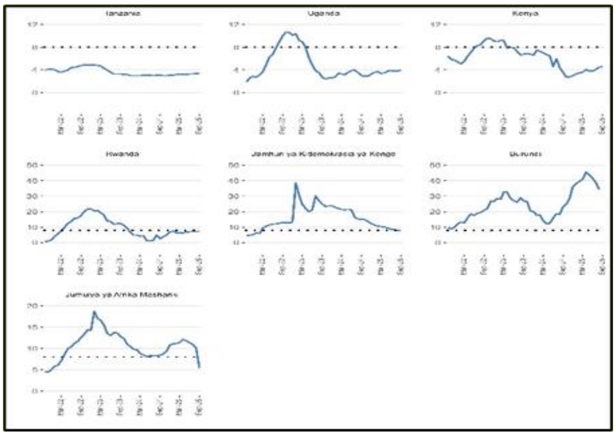

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu
Tanbihi: Mistari ya nukta inaashiria viwango vya mfumuko wa bei vilivyokusudiwa (inflation target)

Kielelezo 1.4: Mfumuko wa Bei Miongoni mwa Nchi za Jumuiya ya Maendeleo ya Nchi za Kusini mwa Afrika

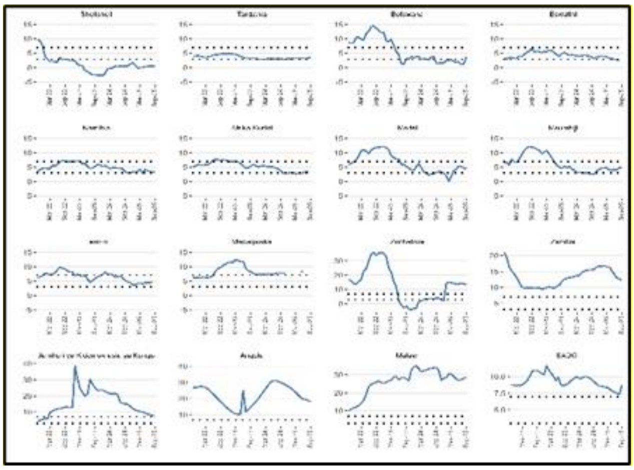

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu
Tanbihi: Mistari ya nukta inaashiria viwango vya mfumuko wa bei vilivyokusudiwa

Kielelezo 1.5: Bei za Bidhaa katika Soko la Dunia

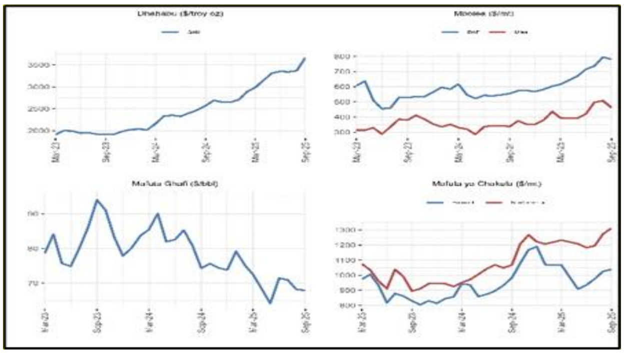

Chanzo: http://www.worldbank.org/prospects
Tanbihi: DAP Inaashiria Di-ammonium phosphate

2.0 Mwendo wa Uchumi wa Taifa

2.1 Uchumi wa Ndani

Kasi ya ukuaji wa uchumi wa ndani imeendelea kuimarika, ikichochewa na uwekezaji endelevu kutoka sekta ya umma na binafsi. Katika robo ya pili ya mwaka 2025, pato la taifa la Tanzania Bara lilikua kwa asilimia 6.3, kutoka asilimia 5.1 iliyorekodiwa katika robo ya pili ya mwaka 2024. Kasi hii ya ukuaji wa uchumi imechangiwa kwa kiasi kikubwa na ongezeko la shughuli za kilimo, uchimbaji madini na kokoto, ujenzi, pamoja na huduma za kifedha na bima (Kielelezo 2.1a na 2.1b). Ukuaji wa uchumi unatarajiwa kuwa asilimia 6 kwa mwaka 2025, ukichangiwa zaidi na kwa upatikanaji wa umeme wa uhakika, kuongezeka kwa mauzo ya huduma na bidhaa na huduma nje ya nchi, na utekelezaji makini wa sera ya fedha na bajeti.

Kielelezo 2.1a : Mwenendo wa Ukuaji wa Uchumi

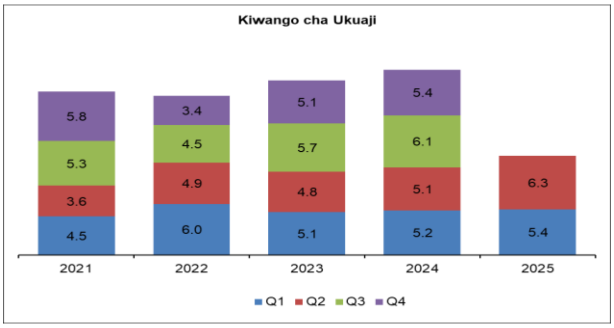

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu na Uchambuzi wa Benki Kuu ya Tanzania

Kielelezo 2.1b: Uchangiaji wa Shughuli Mbalimbali katika Ukuaji wa Uchumi (Robo ya Pili ya Mwaka)

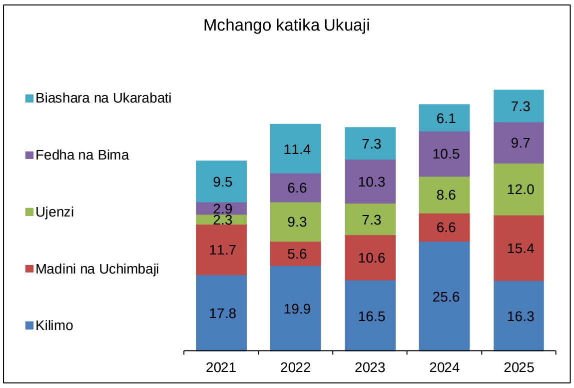

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu na Uchanganuzi wa Benki Kuu ya Tanzania

2.2 Mfumuko wa Bei

Mfumuko wa bei ulieendelea kuwa tulivu katika kiwango cha chini cha asilimia 3.4 mwezi Septemba 2025, sawa na kiwango cha mwezi Agosti 2025. Kiwango hiki kipo ndani ya wigo wa malengo ya taifa ya asilimia 3–5. Aidha, kinalingana na malengo ya kikanda yanayoweka kiwango cha juu kisichozidi

asilimia 8 kwa Jumuiya ya Afrika Mashariki na wigo wa asilimia 3–7 kwa Jumuiya ya Maendeleo Kusini mwa Afrika (Jedwali 2.2.1, Kielelezo 2.2.1 na 2.2.2).

Jedwali 2.2.1: Maendeleo ya Mfumuko wa Bei

Mwaka wa kizio: 2020 = 100

Makundi Makuu ya Fahirisi	Mizania	Badiliko: Mwezi hadi Mwezi			Badiliko kwa Mwaka		
		Sep-24	Ago-25	Sep-25	Sep-24	Ago-25	Sep-25
Vyakula na Vinywaji Baridi	28.2	0.0	0.0	-0.6	2.5	7.7	7.0
Vinywaji Vikali na Tumbaku	1.9	0.0	0.4	0.6	2.2	2.9	3.6
Nguo, Mavazi na Viatu	10.8	0.1	-0.1	0.3	1.9	1.7	1.9
Makazi, maji, umeme, gesi na nishati zinginezo	15.1	0.1	-0.6	0.3	5.8	2.1	2.3
Samani, Vifaa vya Nyumbani na Ukarabati wa Makazi	7.9	0.1	0.0	0.6	2.1	2.4	2.8
Afya	2.5	0.2	-0.1	0.0	1.8	1.3	1.2
Usafiri	14.1	0.2	0.1	0.9	4.3	1.4	2.1
Habari na Mawasiliano	5.4	0.2	0.1	0.0	1.1	0.4	0.2
Burudani, Michezo na Utamaduni	1.6	0.4	0.2	-0.1	2.5	1.4	0.8
Elimu	2.0	0.0	-0.2	0.0	3.1	3.0	2.9
Migahawa na Huduma za Malazi	6.6	0.0	0.0	0.1	2.9	0.9	1.0
Bima na Huduma za Kifedha	2.1	0.2	0.0	0.0	1.3	0.6	0.4
Huduma Binafsi, Hifadhi ya Jamii na Bidha na Huduma Mchanganyiko	2.1	0.0	0.2	0.0	5.7	2.3	2.3
Fahirisi Bidhaa Zote	100.0	0.1	-0.1	0.1	3.1	3.4	3.4
Makundi Mengine Teule							
Faharisi ya Bidhaa za Msingi	73.9	0.1	0.0	0.3	3.2	2.0	2.2
Fahirisi Isiyojumuisha Fahirishi za Bidhaa za Msingi	26.1	0.1	-0.4	-0.5	3.0	7.3	6.7
Fahirisi za Mafuta, Nishati na Bili za Maji	5.7	-0.2	-1.4	0.9	11.5	2.6	3.7
Fahirisi za Huduma	37.2	0.0	0.0	0.4	2.3	0.8	1.3
Fahirisi za Bidhaa	62.8	0.1	-0.1	-0.1	3.6	4.9	4.7
Fahirisi za Bidhaa na Huduma za Elimu	4.1	0.3	0.0	0.1	3.0	2.8	2.5
Fahirisi za Bidhaa zote Isipokuwa Chaakula na Vinywaji Visivyo na Kilevi	71.8	0.1	-0.1	0.4	3.4	1.6	1.9

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu na Uchambuzi wa Benki Kuu ya Tanzania

Kielelezo 2.2.1: Mfumuko wa Bei kwa Miezi Kumi na Mbili

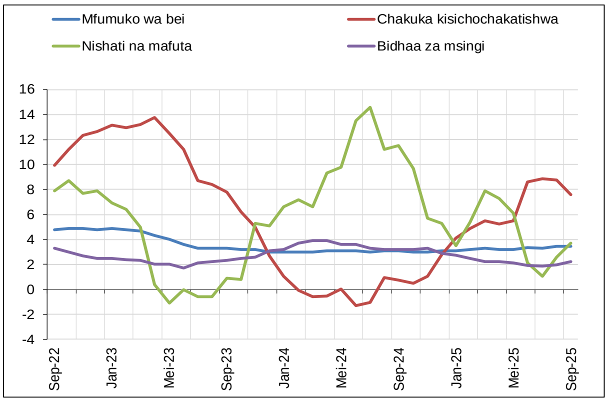

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu na Uchambuzi wa Benki Kuu ya Tanzania.

Kielelezo 2.2.2: Mfumuko wa Bei na Malengo Yake

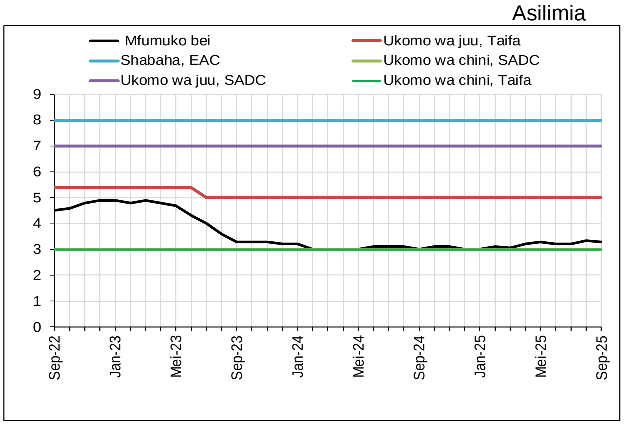

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu na Uchambuzi wa Benki Kuu ya Tanzania

Utulivu wa mfumuko wa bei ulitokana na kupungua kwa baadhi ya bei za bidhaa za chakula, hali iliyosaidia kufidia ongezeko la bei za bidhaa zisizo za chakula. Aidha, mfumuko wa bei wa msingi uliendelea kuchangia kwa kiasi kikubwa mfumuko wa bei wa jumla, ukifuatiwa na bei za bidhaa za chakula kisichosindikwa pamoja na nishati (Kielelezo 2.2.3).

Kielelezo 2.2.3: Mchango katika Mfumuko wa Bei

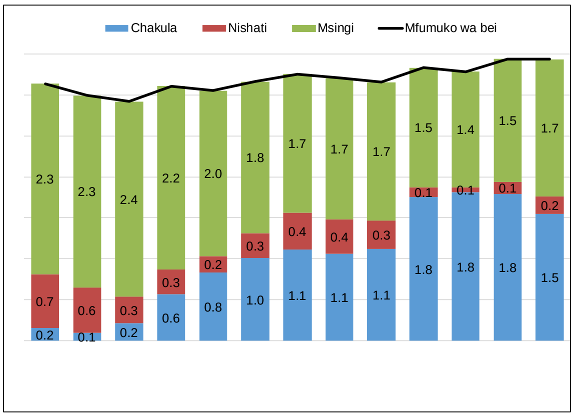

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu na Uchambuzi wa Benki Kuu ya Tanzania

Mfumuko wa bei wa bidhaa za chakula ulipungua hadi asilimia 7.0 mwezi Septemba 2025, kutoka asilimia 7.7 mwezi Agosti 2025. Hali hii ilichangiwa na kushuka kwa bei za bidhaa muhimu za chakula, ikiwemo mtama, viazi mviringo, ndizi mbivu za kupika, na mafuta

ya kupikia. Kupungua kwa bei hizi kulitokana na kuongezeka kwa upatikanaji wa mazao hayo katika soko la ndani (Kielelezo 2.2.4a na 2.2.4b). Hata hivyo, kwa kuzingatia mwenendo wa mwaka mzima, bei za baadhi ya bidhaa za chakula, hususan mchele na mahindi, ziliongezeka, zikichochewa zaidi na ongezeko la mahitaji, hasa katika maeneo yanayopakana na nchi jirani.

Kielelezo 2.2.4: Kiwango cha Mfumuko wa Bei za Mazao

a. Mazao ya Vyakula Vikuu

Asilimia

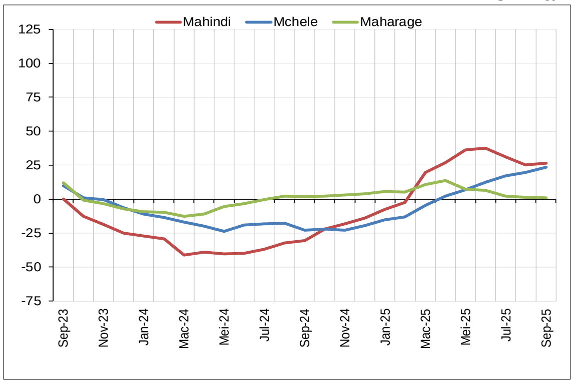

Chanzo: Wizara ya Viwanda na Biashara na Uchambuzi wa Benki Kuu ya Tanzania

b. Mazao ya Vyakula Mbadala

Asilimia

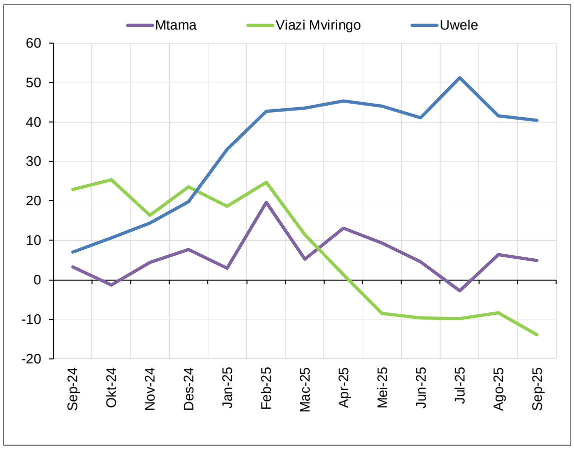

Chanzo: Wizara ya Viwanda na Biashara na Uchambuzi wa Benki Kuu ya Tanzania

Mfumuko wa bei msingi uliongezeka hadi asilimia 2.2 mwezi Septemba 2025, kutoka asilimia 2.0 mwezi Agosti 2025. Ongezeko hilo liliyochochewa zaidi na kupanda kwa bei za vifaa vya nyumbani na huduma za usafiri.

Kwa upande mwingine, mfumuko wa bei katika kundi la nishati, mafuta na huduma muhimu za jamii ulipungua hadi asilimia 3.7, ikilinganishwa na asilimia 11.5 katika mwezi Septemba mwaka 2024. Hii ilitokana na kushuka kwa bei za mafuta ghafi duniani. Mwelekeo wa kushuka kwa bei za mafuta katika soko la dunia unaadhirika kwa kupungua kwa bei za bidhaa za petroli na dizeli (Kielelezo 2.2.5).

Kwa ujumla, mfumuko wa bei unatarajiwa kubaki tulivu na katika kiwango cha chini, ndani ya wigo wa malengo ya kitaifa ya asilimia 3–5, ukichangiwa na kuimarika zaidi kwa upatikanaji wa chakula na utulivu katika soko la kubadilisha fedha za kigeni.

Kielelezo 2.2.5: Bei za Bidhaa za Mafuta

TZS kwa lita

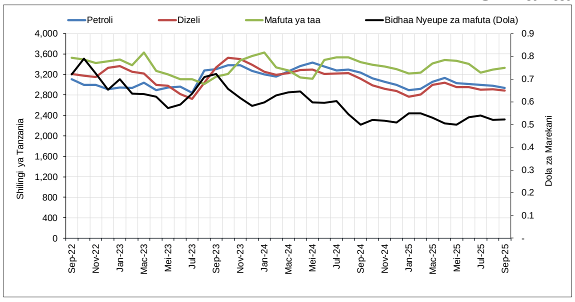

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Tanbihi: Bidhaa nyeupe za petroli huashiria wastani wa bei za Dunia

Hadi mwisho wa mwezi Septemba 2025, akiba ya chakula kilichohifadhiwa na Wakala wa Taifa wa Hifadhi ya Chakula iliongezeka hadi tani 570,519 kufuatia ununuzi wa tani 39,590.34 (Jedwali 2.2.2). Katika kipindi hicho hicho, tani 6,641.87 za chakula zilitolewa kwa wafanyabishara na Shirika la Mpango wa Chakula Duniani.

Jedwali 2.2.2: Akiba ya Chakula katika Hifadhi ya Chakula

tani

Kipindi	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Jan	43,597	110,398	207,899	124,736	270,984	646,480
Feb	41,231	110,389	203,297	106,881	326,172	619,659
Mac	39,597	109,231	200,626	80,123	336,099	587,062
Apr	38,053	109,231	190,366	63,808	340,102	557,228
Mei	38,291	108,284	149,402	51,367	340,002	509,990
Jun	52,725	107,384	141,576	46,665	340,479	477,923
Jul	90,255	107,384	140,695	94,088	368,855	485,930
Ago	92,991	123,635	144,410	210,020	489,187	537,571
Sep	109,733	150,057	149,044	244,169	651,403	570,519
Okt	110,895	192,408	151,794	244,289	708,399	
Nov	110,289	209,057	147,401	244,223	702,502	
Des	110,398	214,968	137,655	248,282	677,115	

Chanzo: Wakala wa Taifa wa Hifadhi ya Chakula

2.3 Sera ya Fedha

Katika mwezi Septemba 2025, kiwango cha riba cha Benki Kuu kwa robo ya tatu ya mwaka 2025 kilibaki katika asilimia 5.75. Benki Kuu iliendelea kutekeleza sera ya fedha kwa lengo la kuhakikisha kwamba kiwango cha riba ya mikopo ya siku saba baina ya mabenki kinabaki ndani ya wigo wa lengo la asilimia 3.75 hadi 7.75.

Aidha, utekeleza wa sera ya fedha ulilenga kuhakikisha upatikanaji wa ukwasi wa kutosha katika soko la fedha, hali iliyofanya riba ya mikopo ya siku saba kuwa karibu na kiwango cha riba cha Benki Kuu (Kielelezo 2.3.1). Mwenendo huu ulitokana na hatua zilizochukuliwa na Benki Kuu za kuongeza ukwasi katika uchumi kwa kutoa mikopo ya muda mfupi kwa mabenki (Kielelezo 2.3.2).

Kielelezo 2.3.1: Riba ya Benki Kuu na Riba ya Mikopo ya Siku saba

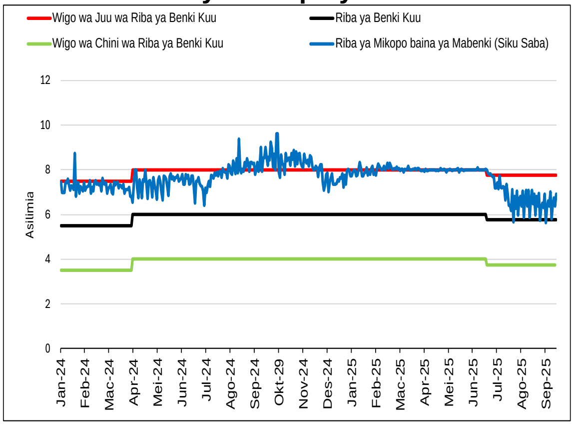

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania na mabenki

Kielelezo 2.3.2: Mikopo ya Muda Mfupi kwa Mabenki

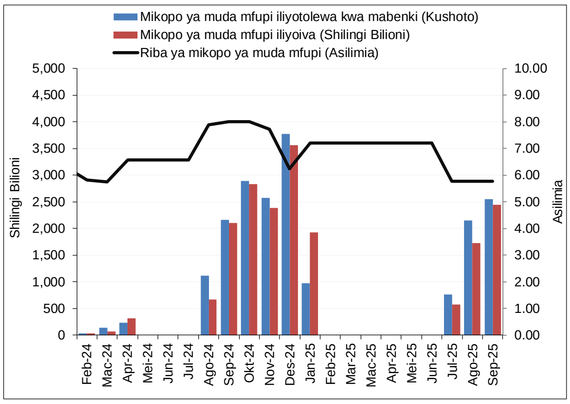

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania

Kuimarika kwa hali ya ukwasi kulichangia kuongezeka kwa kasi ya ukuaji wa ujazi fedha kwa tafsiri pana zaidi (M3). Ujazi huo ulifikia asilimia 20.8 mwezi September 2025, sawa na ukuaji wa mwezi uliotangulia (Kielelezo 2.3.3 na Jedwali 2.3.1). Ukuaji huu ulichochewa zaidi na ongezeko la mikopo kwa sekta binafsi, ambapo ilikua kwa asilimia 16.1, takriban sawa na ukuaji uliorekodiwa mwezi Agosti 2025 (Kielelezo 2.3.4 na 2.3.5).

Kielelezo 2.3.3:Mwenendo wa Ujazi wa Fedha

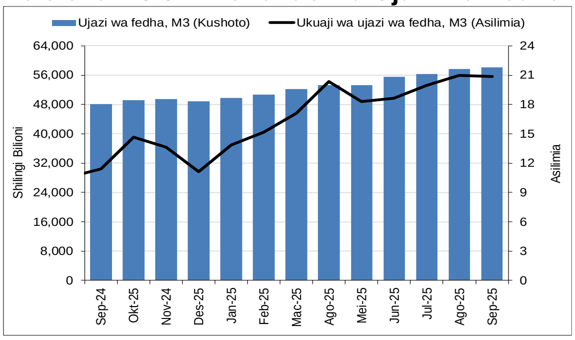

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania na mabenki

Jedwali 2.3.1: Ujazi wa Fedha na Mnyambuliko wa Ujazi wa Fedha

	Kiasi (Shilingi Bilioni)			Jkuaji kwa mwaka (%		
Kipengele	Sep-24	Ago-25	Sep-25	Sep-24	Ago-25	Sep-25
Rasilimali halisi za nje	13,704.3	15,766.0	15,896.8	35.4	20.3	16.0
Rasilimali halisi za nje za Benki Kuu	12,804.0	13,933.2	14,467.5	20.3	10.7	13.0
Rasilimali halisi za nje za mabenki	900.3	1,832.8	1,429.3	---	---	---
Rasilimali halisi za ndani	34,360.2	41,689.9	42,185.7	4.1	20.5	22.8
Madai rasmi ya ndani	47,160.9	54,561.2	54,854.2	10.7	15.7	16.3
Amana za Serikali zilizopo Ben	8,168.2	8,351.1	8,723.1	-9.5	0.8	6.8
Mikopo kwa sekta binafsi	36,174.1	41,530.9	41,999.9	17.5	16.2	16.1
Rasilimali nyinginezo	-12,800.6	-12,871.3	-12,668.6	33.8	2.3	-1.0
Ujazi wa fedha kwa tafsiri pana zaidi (M3)	48,064.6	57,455.9	58,082.5	11.4	20.5	20.8
Amana za fedha za kigeni	12,427.9	13,696.3	13,337.3	27.9	14.1	7.3
Ujazi wa fedha, kwa tafsiri pana (M2)	35,636.6	43,759.6	44,745.3	6.6	22.6	25.6
Amana zinginezo	13,811.2	16,357.2	16,600.4	7.8	20.2	20.2
Ujazi wa fedha, kwa tafsiri finyu (M1)	21,825.4	27,402.4	28,144.8	5.9	24.1	29.0
Ujazi wa fedha ulio kwenye mzungukc	7,353.5	8,036.4	7,959.2	13.6	10.1	8.2
Amana za hundi	14,471.9	19,366.0	20,185.6	2.4	31.0	39.5
Fedha za msingi (M0)	11,133.7	13,537.9	13,946.0	12.0	22.5	25.3

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania na mabenki
Tanbihi: "---" Inaashiria ukuaji unaozidi asilimia 100

Kielelezo 2.3.4: Mchango katika Ukuaji wa M3

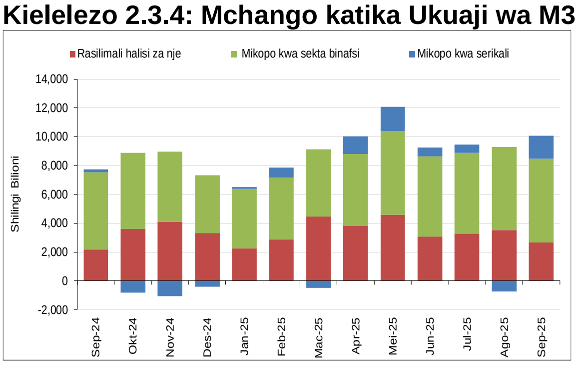

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania na mabenki

Kielelezo 2.3.5: Mwenendo wa Mikopo kwa Sekta Binafsi

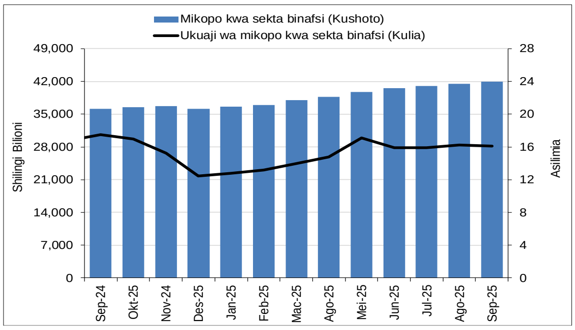

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania na mabenki

Takwimu zinaonesha kuwa mikopo kwa ajili ya shughuli za uchimbaji madini na kokoto ilikuwa kwa kasi kubwa zaidi, kwa asilimia 32.4, ikifuatiwa na kilimo, asilimia 27.6, na biashara, asilimia 24.8 (Jedwali 2.3.2). Kadhalika, mikopo kwa shughuli binafsi ambayo hutumika kugharamia biashara ndogo na za kati, iliendelea kuwa sehemu kubwa ya mikopo kwa sekta binafsi, ikifikia asilimia 36.7 ya mikopo yote, ikifuatiwa na biashara na kilimo kwa asilimia 13.6 na asilimia 12.9, mtawalia (Kielelezo 2.3.6).

Jedwali 2.3.2: Ukuaji wa Mikopo kwa Shughuli za Uchumi

Asilimia

	Sep-24	Des-24	Mac-25	Apr-25	Mei-25	Jun-25	Jul-25	Ago-25	Sep-25
Uchimbaji Madini	-1.9	-36.3	-24.8	-10.5	22.9	20.8	0.8	3.2	32.4
Kilimo	34.8	41.0	36.3	29.8	29.8	30.2	31.8	30.1	27.6
Biashara	-1.7	5.6	12.7	14.4	24.1	21.3	26.2	29.2	24.8
Uchukuzi na mawasiliano	21.1	13.2	22.4	23.8	25.6	25.7	18.9	18.8	17.4
Hoteli na migahawa	0.8	2.7	5.4	7.0	21.7	22.5	13.0	11.4	16.3
Ujenzi	21.8	11.6	35.1	39.2	27.9	25.7	21.6	14.8	15.7
Shughuli binafsi	16.5	14.7	9.4	14.7	13.6	13.7	13.1	15.0	14.7
Viwanda	27.7	16.3	10.9	7.7	7.3	2.5	6.3	3.4	0.1

Chanzo: Uchambuzi wa Benki Kuu ya Tanzania na mabenki

Kielelezo 2.3.6: Mchango wa Shughuli za Kiuchumi katika Ukuaji wa Mikopo

Asilimia

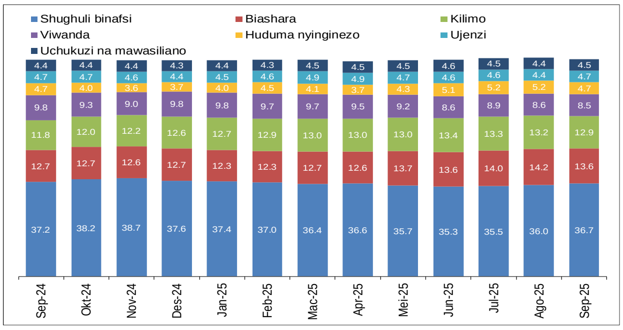

Chanzo: Uchanganuzi wa Benki Kuu ya Tanzania na mabenki

2.4 Viwango vya Riba

Riba za mikopo na amana ziliendelea kuwa tulivu mwezi Septemba 2025. Riba za mikopo ziliongezeka kidogo kutoka asilimia 15.07 iliyorekodiwa mwezi uliotangulia hadi asilimia 15.18 (Jedwali 2.4.1). Riba za mikopo kwa wateja maalum (*Negotiated lending rates*) ziliongezeka hadi asilimia 12.84 kutoka asilimia 12.72 mwezi Agosti 2025. Wakati huohuo, riba za amana, zilipungua hadi wastani wa asilimia 8.50 kutoka asilimia 8.61 mwezi uliotangulia, huku riba za amana kwa wateja maalum (*negotiated deposit rate*) zikibakia takriban asilimia 11, kama ilivyokuwa mwezi uliopita. Kufuatia mwenendo huu, wigo kati ya riba za mikopo na amana za mwaka mmoja ulipungua hadi asilimia 5.69, kutoka asilimia 6.55 mwezi Septemba 2024.

Jedwali 2.4.1:Riba za Amana na Mikopo Inayotolewa na Benki za Biashara

Asilimia

	Sep-24	Des-24	Mac-25	Apr-25	Mei-25	Jun-25	Jul-25	Ago-25	Sep-25
Riba za amana	2.84	2.84	2.86	2.89	2.52	2.90	2.90	2.90	2.92
Riba ya mikopo - jumla	15.54	15.71	15.50	15.16	15.18	15.23	15.16	15.07	15.18
Riba za mikopo (mwaka 1)	15.67	15.74	15.83	16.15	15.96	15.69	15.51	15.64	15.52
Riba za mikopo (wateja wakubwa)	12.92	12.83	12.94	12.88	12.99	12.68	12.56	12.72	12.84
Riba za amana -jumla	8.20	8.33	8.00	7.82	8.58	8.74	8.83	8.61	8.50
Riba za amana (miezi 12)	9.12	9.62	8.14	9.27	9.72	9.79	9.88	9.99	9.84
Riba za amana (wateja wakubwa)	9.88	10.39	10.35	10.52	10.64	11.21	10.72	10.99	11.05
Tofauti kati ya riba za mikopo na amana	6.55	6.12	7.69	6.88	6.24	5.90	5.63	5.66	5.69

Chanzo: Uchanganuzi wa Benki Kuu ya Tanzania na mabenki

2.5 Masoko ya Fedha

Soko la Dhamana za Serikali

Benki Kuu iliendesha mnada mmoja wa dhamana za Serikali wenye thamani ya shilingi bilioni 80.7, mwezi Septemba 2025. Kiasi kikubwa cha mauzo kilielekezwa kugharamia matumizi ya Serikali, huku kiwango kidogo kikitumiwa kutoa mwelekeo wa riba za muda mfupi katika soko la fedha. Sanjari na mazingira ya ukwasi wa kutosha katika uchumi, mnada huo ulipokea zabuni zenye thamani ya shilingi bilioni 194.7, ambapo zabuni zenye dhamani ya shilingi bilioni 80.7 zilikubaliwa. Kufuatia mwenendo huu, riba za dhamana za Serikali za muda mfupi zilipungua hadi wastani wa asilimia 6.03 kutoka asilimia 6.83 mwezi uliotangulia (Kielelezo 2.5.1).

Kielelezo 2.5.1: Mwenendo wa Minada ya Dhamana za Serikali

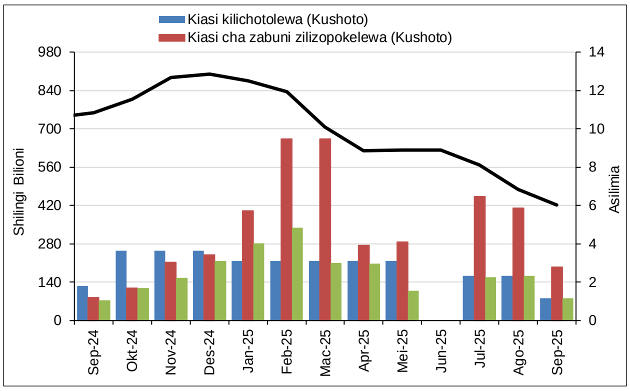

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania

Vilevile, Benki Kuu iliendesha minada ya hati fungani za miaka 5, 20 na 25, zenye thamani ya shilingi bilioni 136.2, 271.1 na 293.7, mtawalia. Mnada wa hati fungani ya miaka mitano ulipata zabuni chache ukilinganisha na kiasi kilichotangazwa. Minada ya hati fungani za miaka 20 na 25 zilipata zabuni nyingi kuliko kiasi kilichotangazwa. Hii inaashiria kuwa wawekezaji hupendelea zaidi hati fungani za muda mrefu. Jumla ya zabuni zilizowasilishwa

kwa minada yote ilikuwa shilingi bilioni 2,271.5, huku zabuni zenye thamani ya shilingi bilioni 784.9 zilikubaliwa. Riba za hati fungani za miaka 5, 20, na 25 zilipungua hadi asilimia 12.48, 13.55 na 13.19, mtawalia.

Soko la Fedha Baina ya Mabenki

Soko la fedha baina ya mabenki liliendelea kurahisisha mabadilishano ya ukwasi wa shilingi kati ya mabenki, na hivyo kuchangia utekelezaji wa sera ya fedha kwa ufanisi. Jumla ya mauzo katika soko kwa mwezi Septemba 2025 ilikuwa shilingi bilioni 3,261.6 ikilinganishwa na shilingi bilioni 2,374.5 mwezi Agosti 2025 (Kielelezo Na. 2.5.2). Mikopo ya siku saba iliendelea kuwa sehemu kubwa ya miamala baina ya mabenki, ikichangia zaidi ya asilimia 64.6 ya jumla ya mikopo. Sanjari na uwepo wa ukwasi wa kutosha, wastani wa riba ya mikopo katika soko hili ulipungua kidogo hadi asilimia 6.45 kutoka asilimia 6.48 mwezi Agosti 2025.

Kielelezo 2.5.2: Mwenendo wa Soko la Fedha Baina ya Mabenki

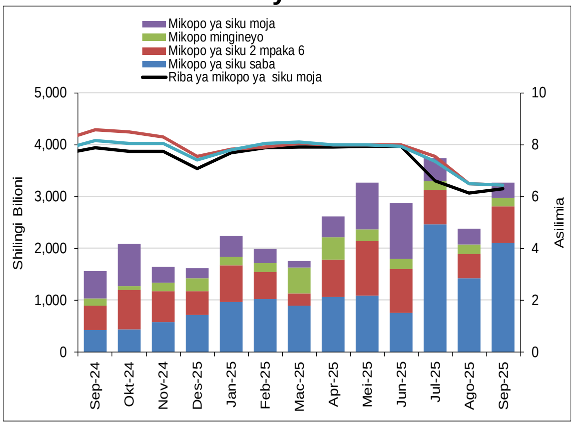

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania

Soko la Fedha za Kigeni

Hali ya ukwasi wa fedha za kigeni iliendelea kuwa imara mwezi Septemba 2025. Hii ilichangiwa na mapato yaliyotokana na mauzo ya dhahabu na mazao ya biashara nje ya nchi, pamoja na shughuli za utalii. Kadhalika, mauzo ya fedha za kigeni katika soko la kubadilishana fedha yalifikia dola za Marekani milioni 93.8, ikilinganishwa na dola za Marekani milioni 101.5 mwezi Agosti 2025. Asimilia 88.3 ya mauzo haya yalifanywa na benki za biashara. Wakati huohuo, Benki Kuu ilishiriki katika soko hilo kwa mujibu wa sera ya ushiriki, kwa kuuza dola za Marekani milioni 11 (Kielelezo Na. 2.5.3).

Shilingi ya Tanzania iliendelea kuimarika, ikibadilishwa kwa wastani wa shilingi 2,471.69 kwa dola moja ya Marekani, kutoka Shilingi 2,490.16 kwa dola moja ya Marekani mwezi uliopita. Mabadiliko haya yalihusiana na kuongezeka kwa thamani ya shilingi kwa asilimia 9.4 kwa mwaka unaoishia Septemba 2025, ikilinganishwa na asilimia 7.6 mwezi uliopita. Aidha, katika kipindi kama hicho mwaka 2024, shilingi ilipungua thamani kwa asilimia 10.1.

Kielelezo 2.5.3: Mwenendo wa Soko la Fedha za Kigeni

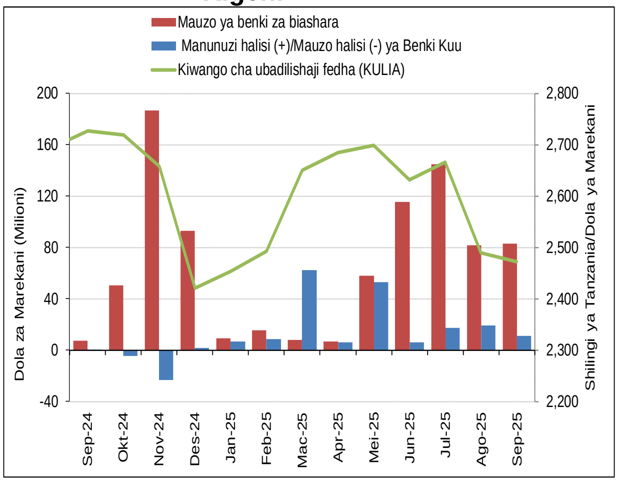

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania

2.6 Utekelezaji wa Bajeti ya Serikali

Makusanyo ya mapato ya Serikali, yakiwemo ya Mamlaka za Serikali za Mitaa, yalifikia shilingi bilioni 3,048.0 Mwezi Agosti 2025, sawa na asilimia 106.3 ya lengo. Kati ya kiasi hicho, Serikali Kuu ilikusanya shilingi bilioni 2,915.9, ikiwa ni pamoja na mapato ya kodi ya shilingi bilioni 2,492.0 na mapato yasiyo ya kodi ya shilingi bilioni 423.9.

Makusanyo ya kodi ya mapato na ya bidhaa za ndani, pamoja na ushuru wa forodha, yalivuka lengo lililowekwa. Mafanikio haya ni matokeo ya uboreshaji wa mfumo wa ukusanyaji na usimamizi wa kodi (Kielelezo 2.6.1).

Kielelezo 2.6.1: Mapato ya Serikali Kuu Mwezi Agosti 2025

Shilingi bilioni

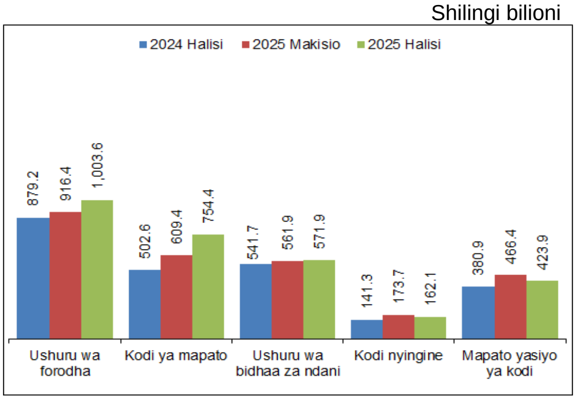

Chanzo: Wizara ya Fedha na Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi: Takwimu halisi za mwaka 2025 ni za awali

Serikali iliendelea kudhibiti matumizi yake ili kwenda sambamba na mapato. Jumla ya matumizi ya Serikali katika mwezi Agosti 2025 yalifikia shilingi bilioni 3,900.7. kati ya kiasi hicho, shilingi bilioni 2,433.9 zilitumika kwa matumizi ya kawaida na shilingi bilioni 1,466.8 zilielekezwa kwenye miradi ya maendeleo (Kielelezo 2.6.2).

Kielelezo 2.6.2: Matumizi ya Serikali Kuu Mwezi Agosti 2025

Shilingi bilioni

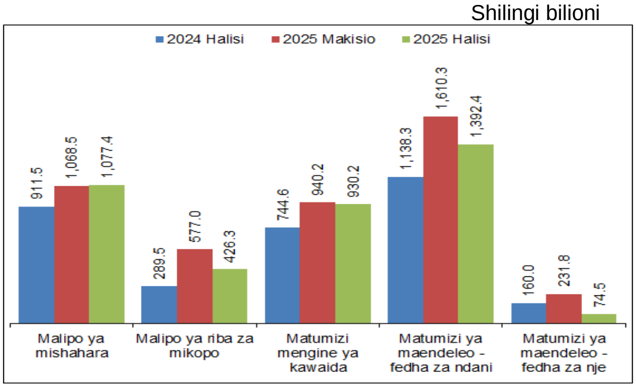

Chanzo: Wizara ya Fedha na Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi: Takwimu halisi za mwaka 2025 ni za awali

2.7 Mwenendo wa Deni la Taifa

Deni la Taifa (linalojumuisha deni la Serikali la ndani na nje, pamoja na deni la nje la sekta binafsi) lilifikia dola za Marekani milioni 50,772.4 mwishoni wa mwezi Septemba 2025. Kiasi hiki ni sawa na ongezeko la asilimia 1.4 ikilinganishwa na kiwango kilichorekodiwa mwishoni mwa Agosti 2025. Kati ya deni lote, asilimia 69.8 ni deni la nje.

Deni la Nje

Deni la nje (linalojumuisha deni la Serikali na la sekta binafsi) liliongezeka kwa asilimia 1.2 mwezi Septemba 2025 ikilinganishwa na mwezi uliopita, na kufikia dola za Marekani milioni 35,438.3. Katika kiasi hicho, asilimia 81.8 ilikuwa deni la nje la Serikali, na sehemu iliyobaki ikiwa deni la nje la sekta binafsi (Jedwali 2.7.1). Mikopo ya nje katika mwezi Septemba 2025 ilikuwa dola za Marekani milioni 443.3, ambapo sehemu kubwa lilikuwa la Serikali Kuu. Aidha, kiasi cha dola za Marekani milioni 130.6 kilitumika kulipia deni la nje. Katika ya kiasi hicho, dola za Marekani milioni 75.3 zilitumika kulipa mkopo mkuu na dola za Marekani milioni 55.3 kulipa riba.

Mchanganuo wa deni la nje kwa aina ya wakopeshaji ulikuwa sawa na mwezi uliotangulia na kipindi kama hicho cha mwaka 2024. Mashirika ya kifedha ya kimataifa yaliendelea kuwa wakopeshaji wakuu, yakifuatiwa na wakopeshaji wa kibiashara (Jedwali 2.7.2). Aidha, mikopo kwa ajili ya kuimarisha urari wa malipo ya nje na kusaidia bajeti ilichangia sehemu kubwa ya deni,ikifikia asilimia 22.4, ikifuatiwa na mikopo iliyoelekezwa kwenye shughuli za usafirishaji na mawasiliano. Dola ya Marekani iliendelea kuwa sarafu kuu ya deni la nje, ikifuatiwa na sarafu ya Umoja wa Ulaya, Euro (Jedwali 2.7.3 na 2.7.4).

Jedwali 2.7.1: Mchanganuo wa Deni la Nje kwa Kundi la Wakopaji

Dola za Marekani Milioni

Mkopaji	Sep-24 Kiasi	Sep-24 Mchango (%)	Ago-25[r] Kiasi	Ago-25[r] Mchango (%)	Sep-25[p] Kiasi	Sep-25[p] Mchango (%)
Serikali Kuu	25,776.5	81.1	28,618.6	81.7	28,994.6	81.8
Deni ambalo halijalipwa	25,699.2	80.8	28,539.9	81.5	28,915.8	81.6
Malimbikizo ya riba	77.3	0.2	78.7	0.2	78.7	0.2
Sekta binafsi	6,009.2	18.9	6,390.3	18.3	6,439.9	18.2
Deni ambalo halijalipwa	5,539.5	17.4	5,801.4	16.6	5,827.8	16.4
Malimbikizo ya riba	469.7	1.5	588.9	1.7	612.2	1.7
Mashirika ya umma	3.8	0.0	3.8	0.0	3.8	0.0
Deni ambalo halijalipwa	3.8	0.0	3.8	0.0	3.8	0.0
Malimbikizo ya riba	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Jumla ya deni la nje	31,789.5	100.0	35,012.6	100.0	35,438.2	100.0

Chanzo: Wizara ya Fedha na Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi: r inamaanisha takwimu zilizorekebishwa; p, takwimu za awali; na TANESCO, ATCL, TRC, TPA, TFC na DAWASA hazina deni la nje ambalo halijalipwa

Jedwali 2.7.2: Mchanganuo wa Deni la Nje kwa Kundi la Wakopeshaji

Dola za Marekani Milioni

Mkopeshaji	Sep-24 Kiasi	Sep-24 Mchango (%)	Ago-25[r] Kiasi	Ago-25[r] Mchango (%)	Sep-25[p] Kiasi	Sep-25[p] Mchango (%)
Mashirika ya fedha ya kimataifa	18,040.0	56.7	20,153.0	57.6	20,209.9	57.0
Deni ambalo halijalipwa	18,009.6	56.7	20,108.8	57.4	20,165.1	56.9
Malimbikizo ya riba	30.4	0.1	44.2	0.1	44.8	0.1
Nchi washirika wa maendeleo	1,270.2	4.0	1,512.2	4.3	1,510.9	4.3
Deni ambalo halijalipwa	1,192.9	3.8	1,433.5	4.1	1,432.2	4.0
Malimbikizo ya riba	77.3	0.2	78.7	0.2	78.7	0.2
Benki za kimataifa za biashara	11,299.8	35.5	12,251.6	35.0	12,623.0	35.6
Deni ambalo halijalipwa	11,017.4	34.7	11,906.4	34.0	12,256.6	34.6
Malimbikizo ya riba	282.4	0.9	345.2	1.0	366.3	1.0
Mikopo ya mauzo ya nje	1,179.6	3.7	1,095.8	3.1	1,094.5	3.1
Deni ambalo halijalipwa	1,022.6	3.2	896.3	2.6	893.5	2.5
Malimbikizo ya riba	157.0	0.5	199.5	0.6	201.0	0.6
Jumla ya deni la nje	31,789.5	100.0	35,012.6	100.0	35,438.2	100.0

Chanzo: Wizara ya Fedha, na Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi: r inamaanisha takwimu zilizorekebishwa; na p, takwimu za awali

Jedwali 2.7.3: Mchanganuo wa Deni la Nje kwa aina ya Matumizi, kwa Asilimia

Shughuli ya uchumi	Sep-24	Ago-25[r]	Sep-25[p]
Urari wa malipo yote ya nje, na bajeti (BOP and budget support)	18.5	22.6	22.4
Usafirishaji na mawasiliano	21.9	21.2	21.9
Kilimo	5.0	5.3	5.2
Nishati na madini	13.2	13.0	12.9
Viwanda	3.5	2.4	2.4
Huduma za jamii na elimu	20.7	19.9	19.8
Fedha na bima	4.5	4.1	4.2
Utalii	1.6	1.7	1.7
Mali isiyohamishika na ujenzi	5.1	4.5	4.4
Mengineyo	6.0	5.2	5.2
Jumla	100.0	100.0	100.0

Chanzo: Wizara ya Fedha na Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi: r inamaanisha takwimu zilizorekebishwa; p, takwimu za awali.

Jedwali 2.7.4: Mchanganuo wa Deni la Nje kwa Aina ya Sarafu, kwa Asilimia

Sarafu	Sep-24	Ago-25[r]	Sep-25[p]
Dola ya Marekani	66.2	65.7	66.0
Sarafu ya umoja wa Ulaya (Euro)	17.0	17.8	17.7
Yuan ya China	6.4	6.5	6.4
Sarafu nyinginezo	10.5	10.0	9.9
Jumla	100.0	100.0	100.0

Chanzo: Wizara ya Fedha, na Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi: r inamaanisha takwimu zilizobadilishwa; na p, takwimu za awali

Deni la Ndani

Deni la ndani la Serikali lilifikia shilingi bilioni 37,459 mwishoni mwa mwezi Septemba 2025, likiwa ni ongezeko la asilimia 0.9 ikilinganishwa na mwezi uliotangulia (Kielelezo 2.7.1). Ongezeko hili lilisababishwa kwa kiwango kikubwa na utoaji wa dhamana za Serikali za muda mrefu. Sehemu kubwa ya deni hilo liliendelea kuwa kwenye dhamana za Serikali za muda mrefu,ambapo takribani robo tatu zinashikiliwa na benki za biashara, mifuko ya pensheni na Benki Kuu ya Tanzania (Jedwali 2.7.5 na 2.7.6).

Kielelezo 2.7.1: Deni la Ndani la Serikali Kuu

Shilingi Bilioni

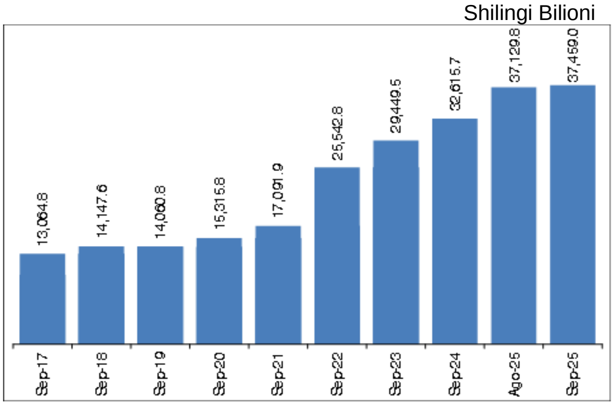

Chanzo: Wizara ya Fedha

Jedwali 2.7.5: Deni la Ndani la Serikali Kuu Kwa Vyanzo vya Mikopo

Shilingi Bilioni

	Sep-24		Ago-25		Sep-25	
	Kiasi	Mchango (%)	Kiasi	Mchango (%)	Kiasi	Mchango (%)
Dhamana za serikali	27,861.1	85.4	31,868.0	85.8	32,498.5	86.8
Dhamana za serikali za muda mfupi	1,939.6	5.9	2,075.7	5.6	2,058.7	5.5
Hisa za serikali	187.1	0.6	135.7	0.4	135.8	0.4
Dhamana za serikali za muda mrefu	25,734.3	78.9	29,656.5	79.9	30,304.0	80.9
Vyeti vya ushuru	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0
Deni lisilo na dhamana	4,754.6	14.6	5,261.8	14.2	4,960.5	13.2
Madeni mengine*	18.4	0.1	18.4	0.0	18.4	0.0
Bakaa hasi	4,736.2	14.5	5,243.4	14.1	4,942.1	13.2
Deni la ndani (ukiondoa karatasi za ukwasi)	32,615.7	100.0	37,129.8	100.0	37,459.0	100.0

Chanzo: Wizara ya Fedha na Benki Kuu ya Tanzania

Tanbihi: p inamaanisha takwimu za awali; na madeni mengine yanajumuisha mkopo wa biashara na marejesho ya kodi ya ushuru

Jedwali 2.7.6: Deni la Ndani la Serikali Kuu Kwa Kundi la Wakopeshaji

Shilingi Bilioni

	Sep-24		Ago-25		Sep-25[p]	
Mkopeshaji	Kiasi	Mchango (%)	Kiasi	Mchango (%)	Kiasi	Mchango (%)
Benki za biashara	9,678.8	29.7	10,558.3	28.4	10,752.0	28.7
Benki Kuu ya Tanzania	6,696.3	20.5	7,052.2	19.0	6,750.9	18.0
Mifuko ya hifadhi ya jamii	8,991.4	27.6	10,116.5	27.2	10,282.0	27.4
Kampuni za bima	1,904.2	5.8	1,821.8	4.9	1,825.1	4.9
Mifuko maalumu ya Benki Kuu	389.0	1.2	799.3	2.2	780.5	2.1
Wengine	4,956.0	15.2	6,781.7	18.3	7,068.6	18.9
Deni la ndani (ukiondoa karatasi za ukwasi)	32,615.7	100.0	37,129.8	100.0	37,459.0	100.0

Chanzo: Wizara ya Fedha na Benki Kuu ya Tanzania

Tanbihi: p, takwimu za awali; na "wengine" inajumuisha taasisi za umma, kampuni, watu binafsi, na na wawekezaji wasio wakazi

Serikali ilikopa jumla ya shilingi bilioni 764.5 kutoka soko la ndani mwezi Septemba 2025 kwa lengo la kufadhili nakisi ya bajeti. Kati ya kiasi hicho, shilingi bilioni 689.5 zilipatikana kupitia mauzo ya hati fungani za serikali za muda mrefu na shilingi bilioni 75.0 kupitia dhamana za Serikali za muda mfupi (Kielelezo 2.7.2). Malipo ya deni la ndani yalifikia shilingi bilioni 370.4, ambapo shilingi bilioni 134.0 zilitumika kwa malipo ya kiasi cha msingi na shilingi bilioni 236.5 malipo ya riba.

Kielelezo 2.7.2: Dhamana za Serikali Zilizotolewa kwa Madhumuni ya Ufadhili wa Bajeti

Shilingi Bilioni

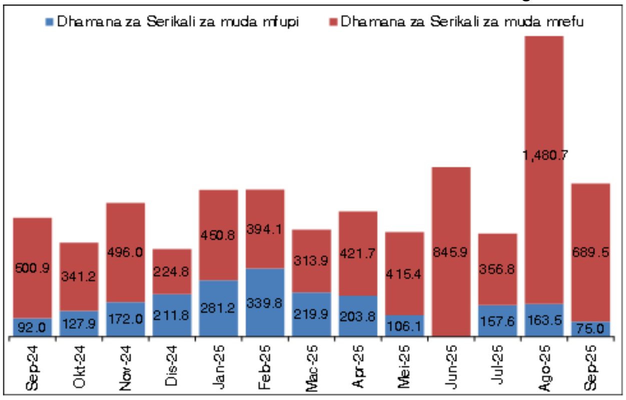

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania

Deni la ndani la baadhi ya mashirika ya umma (SOEs) lilifikia shilingi bilioni 83.3 mwezi Agosti 2025, likipungua kwa takribani asilimia 0.6 ukilinganisha na mwezi uliopita (Jedwali 2.7.7).

Jedwali 2.7.7: Deni la Ndani la Baadhi ya Mashirika ya Umma

Shilingi Bilioni

	Ago-24		Jul-25		Ago-25	
	Kiasi	Mchango (%)	Kiasi	Mchango (%)	Kiasi	Mchango (%)
Shirika la Umeme Tanzania	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Shirika la Ndege Tanzania	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Kampuni ya Mbolea Tanzania	20.4	26.9	20.4	24.3	20.4	24.5
Mamlaka ya Bandari	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
DAWASA	50.7	66.8	57.7	68.9	57.6	69.2
Shirika la Reli Tanzania	4.8	6.3	5.7	6.8	5.3	6.3
Jumla	76.0	100.0	83.9	100.0	83.3	100.0

Chanzo: Ofisi ya Msajili wa Hazina

Tanbihi: DAWASA inamaanisha Mamlaka ya Maji Safi na Maji Taka Dar es Salaam

2.8 Mwenendo wa Sekta ya Nje

Sekta ya nje iliendelea kuimarika licha ya migogoro ya kisiasa na mivutano ya kibiashara kuhusu ushuru wa forodha, hali iliyoonesha ustahimilivu mkubwa wa sekta hiyo. Nakisi ya urari wa malipo ya kawaida iliendelea kupungua na kufikia dola za Marekani milioni

2,234.9 kwa mwaka ulioishia Septemba 2025, ikilinganishwa na dola za Marekani milioni 3,043.8 katika kipindi kama hicho mwaka 2024 (Jedwali 2.8.1). Ongezeko la mauzo ya bidhaa na huduma nje ya nchi, sambamba na mwenendo mzuri wa bei za bidhaa katika soko la dunia kwa pamoja vimechangia kuimarisha hali ya sekta. Hadi kufikia mwezi Septemba 2025, akiba ya fedha za kigeni ilifikia dola za Marekani milioni 6,664.2, kiwango kinachotosheleza uagizaji wa bidhaa na huduma kwa zaidi ya miezi 5. Kiwango hiki kinazidi lengo la nchi na kukidhi vigezo vya kikanda vya miezi 4.0 kwa Jumuiya ya Afrika Mashariki na miezi 4.5 kwa Jumuiya ya Maendeleo Kusini mwa Afrika (Kielelezo 2.8.1).

Jedwali 2.8.1 Urari wa Malipo ya Kawaida

Dola za Marekani Milioni

	Sep-24	Ago-25	Sep-25	Mwaka ulioishia Septemba 2023	2024	2025^p	Mabadiliko ya asilimia
Urari wa bidhaa	-317.8	-328.5	-483.1	-6,029.9	-5,926.0	-4,518.9	-23.7
Zilozouzwa nje*	934.2	1,039.2	1,020.4	7,646.3	8,229.2	10,120.3	23.0
Zilizonunuliwa nje	1,251.9	1,367.7	1,503.4	13,676.2	14,155.2	14,639.2	3.4
Urari wa huduma	313.89	302.4	287.8	3,363.1	4,062.9	3,884.4	-4.4
Mapato	584.7	588.7	576.0	5,852.9	6,667.1	6,973.9	4.6
Malipo	270.8	286.3	288.2	2,489.8	2,604.2	3,089.5	18.6
Urari wa bidhaa na huduma	-3.9	-26.1	-195.2	-2,666.8	-1,863.1	-634.6	-65.9
Bidhaa na huduma zilizouzwa nje	1,518.9	1,627.9	1,596.4	13,499.2	14,896.3	17,094.2	14.8
Bidhaa na huduma zilizonunuliwa kutoka nje	1,522.8	1,653.9	1,791.6	16,166.0	16,759.4	17,728.7	5.8
Urari wa malipo wa vitega uchumi	-159.5	-188.6	-221.2	-1,458.9	-1,765.9	-2,071.5	17.3
Yaliyoingia	31.3	23.7	29.4	249.1	321.7	362.0	12.5
Yaliyotoka	190.8	212.2	250.6	1,708.0	2,087.6	2,433.6	16.6
Urari wa uhamisho mali ya kawaida	40.7	15.4	18.4	639.1	585.2	471.2	-19.5
Iliyoingia	96.4	74.1	72.0	1,068.4	1,263.5	977.2	-22.7
ambapo Serikali	3.0	0.0	0.0	89.3	127.9	94.4	-26.2
Iliyotoka	55.7	58.7	53.5	429.3	678.4	506.0	-25.4
Urari wa Bidhaa, Huduma na Uhamisho Mali	-122.7	-199.2	-398.0	-3,486.6	-3,043.8	-2,234.9	-26.6

Chanzo: Mamlaka ya Mapato Tanzania na Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi: a- inamaanisha takwimu za awali
*Zinajumuisha marekebisho ya mauzo nje ya nchi ambayo hayajarekodiwa kikamilifu

Kielelezo 2.8.1 Akiba ya Fedha za Kigeni

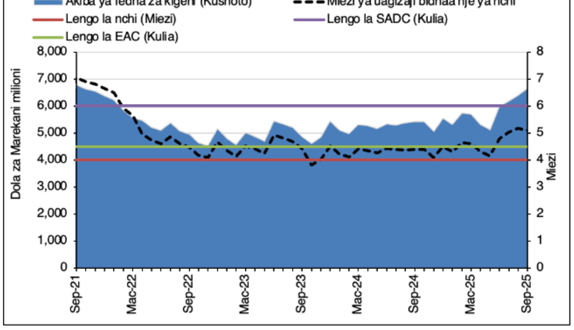

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi: LHS Inaashiria skeli ya mhimili wa kushoto;
RHS, Inaashiria skeli ya mhimili wa kulia

Mauzo ya Nje

Mauzo ya bidhaa na huduma nje ya nchi yaliongezeka kwa kiasi kikubwa kufikia dola za Marekani milioni 17,094.2 katika mwaka ulioishia Septemba 2025, kutoka dola za Marekani milioni 14,896.3 katika kipindi kama hicho mwaka 2024.

Mauzo ya bidhaa nje ya nchi yalifikia dola za Marekani milioni 10,120.3 ukilinganisha na dola za Marekani milioni 8,229.2 mwaka uliopita. Ongezeko hili lilichangiwa zaidi na mauzo ya dhahabu, bidhaa za viwandani, korosho, nafaka na tumbaku (Kielelezo 2.8.2). Mauzo ya dhahabu yaliongezeka kwa asilimia 35.8 na kufikia dola za Marekani milioni 4,431.2, kutoka dola za Marekani milioni 3,263.9 mwezi uliotangulia, kutokana na kuongezeka kwa bei ya dhahabu katika soko la dunia. Mauzo ya bidhaa za asilia yalifikia dola za Marekani milioni 1,483.9, sawa na ongezeko la asilimia 38.3. Ongezeko hili likichangiwa mauzo makubwa zaidi ya korosho na tumbaku sambamba na kuimarika kwa bei katika soko la dunia. Vilevile, mauzo ya nafaka yaliongezeka kutokana na ongezeko la mahitaji ya chakula kutoka nchi jirani.

Kwa kulinganisha mwezi Septemba 2025 na kipindi kama hicho mwaka 2024, mauzo ya bidhaa nje ya nchi yaliongezeka hadi dola za Marekani milioni 1,020.4 kutoka dola za Marekani milioni 934.2. Ongezeko hili lilichangiwa na mauzo makubwa zaidi ya dhahabu na bidhaa za viwandani.

Kielelezo 2.8.2: Mauzo ya Nje ya Bidhaa na Huduma

Dola za Marekani Milioni

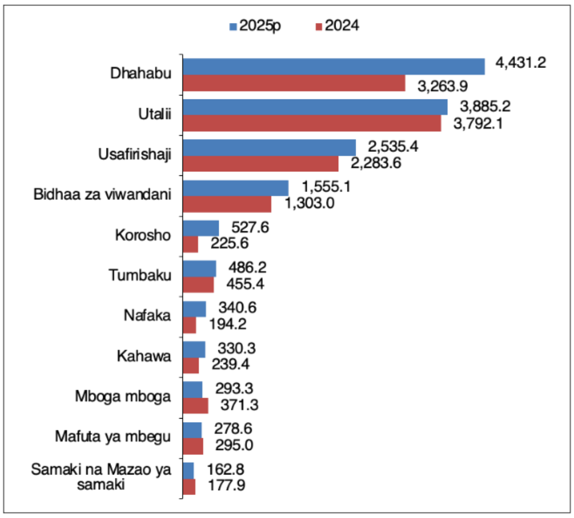

Chanzo: Mamlaka ya Mapato Tanzania na Uchambuzi wa Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi: p- inamaanisha takwimu za awali

Mapato ya mauzo ya huduma nje ya nchi yalifikia dola za Marekani milioni 6,973.9 kwa mwaka ulioishia Septemba 2025, ikilinganishwa na dola za Marekani milioni 6,667.1 katika kipindi kama hicho mwaka 2024. Ongezeko hili lilichangiwa zaidi na mapato makubwa yaliyotokana na huduma za usafiri na utalii. Kuongezeka kwa mapato ya utalii kunaashiria kuimarika kwa sekta hiyo, ambapo idadi ya watalii walioingia nchini ilifikia 2,315,637, sawa na ongezeko la asilimia 11.9. Mapato ya usafirishaji, hasa mizigo iendayo nchi za jirani, yalifikia dola za Marekani milioni 2,535.4 ikilinganishwa na dola za Marekani milioni 2,283.6 mwaka uliopita. Kwa tathmini ya mwezi hadi mwezi, mapato ya huduma yalikuwa dola za Marekani milioni 576 mwezi Septemba 2025, ikilinganishwa na dola za Marekani milioni 584.7 mwezi Septemba 2024. (Kielelezo 2.8.3).

Kielelezo 2.8.3: Mapato ya Huduma kwa Sekta

Dola za Marekani Milioni

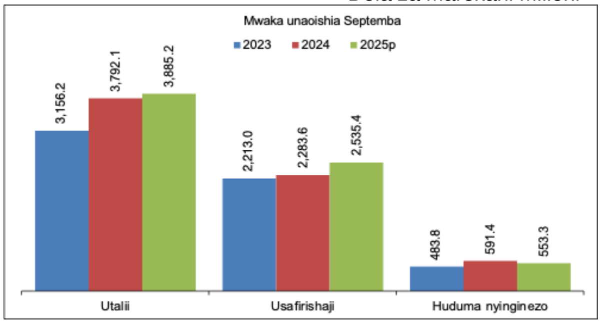

Chanzo: Uchambuzi wa Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi: p inamaanisha takwimu za awali

Uagizaji wa Bidhaa na Huduma

Uagizaji wa bidhaa na huduma kutoka nje uliongezeka hadi dola za Marekani milioni 17,728.7 kwa mwaka ulioishia Septemba 2025, kutoka dola za Marekani milioni 16,759.4 kipindi kama hicho mwaka 2024. Ongezeko hili lilitokana na uagizaji wa malighafi za viwandani, vyombo vya usafiri na vipuri. Uagizaji wa mafuta, ambao unachangia asilimia 16.8 ya jumla ya uagizaji wa bidhaa, ulipungua kwa kiasi kikubwa hadi dola za Marekani milioni 2,469.6, hali iliyochangiwa na kushuka kwa bei ya mafuta ghafi katika soko la dunia. Kwa mwezi Septemba 2025, uagizaji wa bidhaa ulifikia dola za Marekani milioni 1,503.4, ukiongezeka kutoka na dola za Marekani milioni 1,251.9 ya iliyorekodiwa mwezi Septemba 2024 (Kielelezo 2.8.4).

Kielelezo 2.8.4: Uagizaji wa Bidhaa na Huduma

Dola za Marekani Milioni

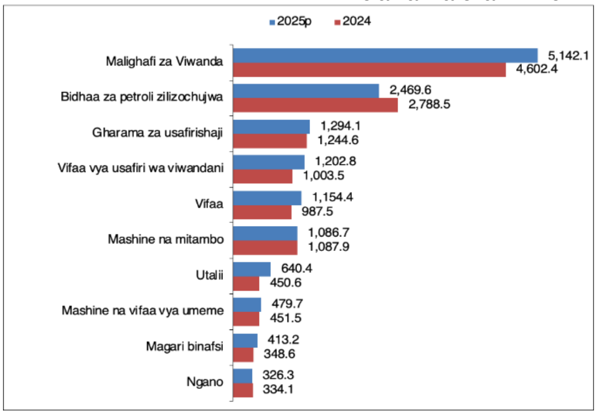

Chanzo: Mamlaka ya Mapato Tanzania na Uchambuzi wa Benki Kuu ya Tanzania

Tanbihi p inamaanisha takwimu za awali.

Malipo ya huduma yalifikia dola za Marekani milioni 3,089.5 kwa mwaka ulioishia Septemba 2025, kutoka dola za Marekani milioni 2,604.2 katika kipindi kama hicho mwaka 2024. Hii ilichangiwa na ongezeko la malipo ya usafirishaji mizigo, sambamba na kuongezeka kwa gharama za uagizaji wa bidhaa (Kielelezo 2.8.5). Kwa mwezi wa September 2025, malipo ya huduma yaliongezeka kufikia dola za Marekani milioni 288.2, ikilinganishwa na dola za Marekani milioni 270.8 mwezi kama huo 2024.

Kielelezo 2.8.5: Malipo ya Huduma

Dola za Marekani Milioni

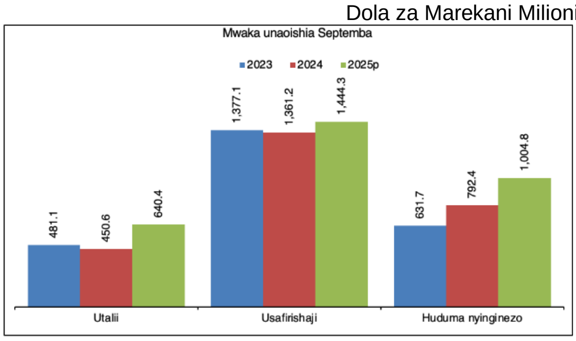

Chanzo: Benki na Benki Kuu ya Tanzania

Tanbihi: Tanbihi: p inamaanisha takwimu za awali

Nakisi ya urari wa vitega uchumi ilifikia dola za Marekani milioni 2,071.5 mwezi Septemba 2025, kutoka dola za Marekani milioni 1,765.9 katika kipindi kama hicho mwaka 2024. Ongezeko hili lilitokana na malipo kwenda nje ya nchi yaliyotokana na uwekezaji wa moja kwa moja nchini na riba za mikopo. Kwa mwezi September 2025, nakisi ya urari wa vitega uchumi ilikuwa dola za Marekani milioni 221.2, ikilinganishwa na dola za Marekani milioni 159.5 mwezi Septemba 2024.

Urari wa uhamisho wa mali ulikuwa na ziada ya dola za Marekani milioni 471.2, ikilinganishwa na dola za Marekani milioni 585.2 katika kipindi kama hicho mwaka 2024. Ongezeko hili lilichangiwa zaidi na uhamisho wa mali binafsi. Kwa mwezi Septemba 2025, ziada ya urari wa uhamisho wa mali ilikuwa dola za Marekani milioni 18.4,, ikilinganishwa na dola za Marekani milioni 40.7 mwezi Septemba 2024.

3.0 Mwenendo wa Uchumi wa Zanzibar

3.1 Mfumuko wa Bei

Mfumuko wa bei uliendelea kupungua, hadi asilimia 3.5 mwezi Septemba 2025, kutoka asilimia 3.9 mwezi uliotangulia na asilimia 4.8 kwa mwezi Septemba 2024 (Jedwali 3.1.1 na Kielelezo 3.1.1). Kupungua huku kulichangiwa zaidi na kushuka kwa mfumuko wa bei za vyakula hadi kufikia asilimia 4.1 mwezi Septemba 2025, ikilinganishwa na asilimia 4.2 mwezi Agosti 2025 na asilimia 7.3 mwezi kama huo mwaka 2024. Mabadiliko hayo yalitokana na kushuka kwa bei za bidhaa muhimu za vyakula zikiwemo mchele (Thailand na

basmati), unga wa mahindi na unga wa ngano, samaki na sukari.

Kwa tathmini ya mwezi hadi mwezi, mfumuko wa bei ulikuwa asilimia 0.2 mwezi Septemba 2025, ikilinganishwa na asilimia 0.1 mwezi Agosti 2025 na asilimia 0.6 mwezi Septemba 2024.

Jedwali 3.1.1: Mwenendo wa mfumuko wa bei

Kizio: Julai 2022 =100

Kundi		Mabadiliko kila Mwezi			Mabadiliko kila mwaka		
	Uzito	Sep-24	Ago-25	Sep-25	Sep-24	Ago-25	Sep-25
Vyakula na Vinywaji Visivyo na Kileo	41.9	0.7	0.8	0.7	7.2	4.8	4.7
Vinywaji vyenye Vileo, Tumbaku na Madawa ya binadamu	0.2	0.0	-0.6	0.0	24.7	2.7	2.7
Mavazi na Viatu	6.3	-0.1	0.0	0.0	0.2	5.5	5.6
Makazi, Maji, Umeme, Gesi na Nishati Nyingine	25.8	1.2	-0.9	-0.6	3.7	3.0	1.1
Samani, Vifaa vya Nyumbani na Matengenezo ya Kawaida ya Nyumba	4.8	0.0	-0.3	0.0	1.5	3.7	3.7
Afya	1.3	0.0	0.0	0.0	-2.4	1.6	1.6
Uchukuzi	9.1	0.2	-0.2	0.4	2.6	1.9	2.2
Taarifa na mawasiliano	4.2	0.0	0.0	0.0	1.7	2.7	2.7
Burudani, Michezo na Utamaduni	1.1	0.0	0.0	1.9	4.0	4.3	6.2
Elimu	1.6	0.0	0.0	0.0	2.0	3.8	3.8
Huduma za Migahawa na Malazi	1.4	0.0	0.0	0.0	15.7	1.6	1.6
Bima na Huduma za Fedha	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Huduma binafsi, Ulinzi wa Kijamii na Bidhaa na Huduma Mbalimbali	1.7	0.0	0.4	0.4	1.6	5.4	5.8
Mfumuko wa bei wa jumla	100.0	0.6	0.1	0.2	4.8	3.9	3.5
Mfumuko wa bei wa bidhaa za chakula	40.5	0.7	0.8	0.7	7.3	4.2	4.1
Mfumuko wa bei wa bidhaa zisizo za chakula	59.5	0.5	-0.4	-0.2	2.8	3.7	2.9

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Kielelezo 3.1.1: Mabadiliko ya mfumuko wa bei katika asilimia

Asilimia

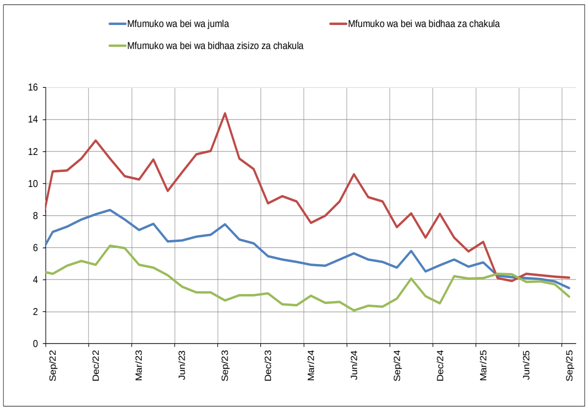

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

3.2 Utekelezaji wa Bajeti ya Serikali

Utekelezaji wa bajeti ya Serikali ya Mapinduzi Zanzibar ulikuwa wa kuridhisha kwa mwezi Septemba 2025. Mapato ya ndani na misaada yalifikia jumla ya shilingi bilioni 240.2 yakizidi lengo kwa asilimia 6.6. Kati ya jumla hiyo, mapato ya ndani yalikuwa shilingi bilioni 204.0, sawa na asilimia 90.6 ya lengo na kiasi kilichobaki kilikuwa ni misaada. Mapato yatokanayo na kodi yalifikia shilingi bilioni 186.2, sawa na asilimia 99.1 ya lengo, huku mapato yasiyo ya kodi yakiwa shilingi bilioni 17.8, sawa na asilimia 47.6 ya lengo (Kielelezo 3.2.1).

Kielelezo 3.2.1: Mapato ya Serikali

Shilingi Bilioni

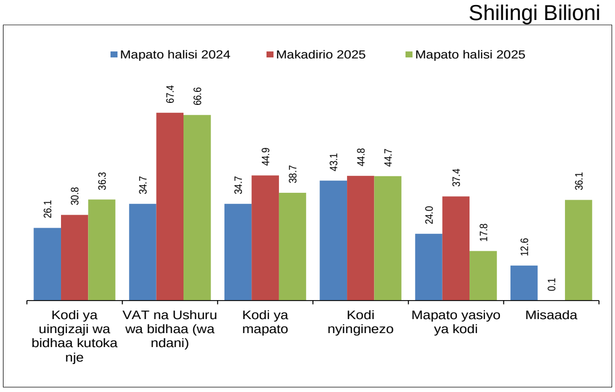

Chanzo: Ofisi ya Rais, Mipango na Fedha, Zanzibar

Tanbihi: Kodi nyingine zinahusisha tozo za hoteli, wasindikiza wageni, stempu za tozo, huduma za viwanja vya ndege na bandari, tozo za maendeleo ya barabara na petroli

Matumizi ya Serikali yalifikia shilingi bilioni 420.1 mwezi Septemba 2025. Kati ya kiasi hicho, matumizi ya kawaida yalikuwa shilingi bilioni 170.0, huku matumizi ya miradi ya maendeleo yakifikia shilingi bilioni 250.1, ambapo asilimia 78.4 ya fedha hizo zilitokana na vyanzo vya mapato ya ndani. Serikali ilikopa kutoka vyanzo vya ndani ili kujaza upungufu wa shilingi bilioni 180.0 katika bajeti (Kielelezo 3.2.2).

Kielelezo 3.2.2: Matumizi ya Serikali

Shilingi Bilioni

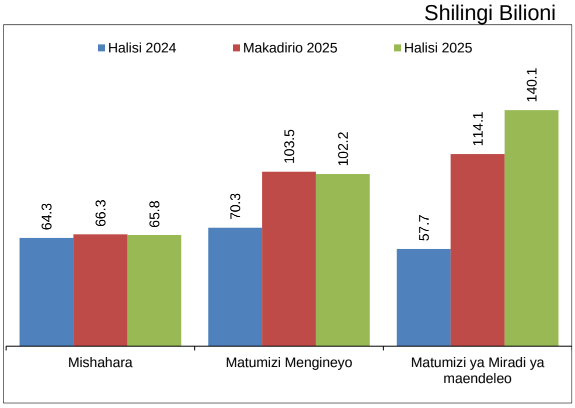

Chanzo: Ofisi ya Rais, Mipango na Fedha, Zanzibar

Tanbihi: Matumizi mengine yanahusisha uhamisho wa fedha, malipo ya riba ya deni la ndani, huduma za mfuko mkuu wa serikali na tozo zingine.

3.3 Mwenendo wa Sekta ya Nje

Urari wa Malipo ya Kawaida

Urari wa malipo ya kawaida uliimarika kwa asilimia 34.7 na kufikia dola za Marekani milioni 836.6 mwaka ulioishia Septemba 2025, kutoka ziada iliyorekodiwa katika kipindi kama hicho mwaka 2024. Kuimarika huku kuliechangiwa zaidi na ongezeko la mapato ya mauzo ya huduma nje ya nchi, hususan kutoka shughuli za utalii (Jedwali 3.3.1).

Jedwali 3.3.1: Urari wa malipo

Dola za Marekani Milioni

Maelezo	Sep-24	Ago-25	Sept-25^p	Mwaka unaoishia Septemba 2024	Mwaka unaoishia Septemba 2025^p	Ongezeko/ Upungufu (Asilimia)
Urari wa bidhaa (Halisi)	-33.3	-47.7	-39.3	-408.3	-520.2	27.4
Zilizouzwa nje	3.5	1.8	6.4	54.9	35.4	-35.5
zilizonunuliwa kutoka nje	36.8	49.5	45.7	463.2	555.7	20.0
Urari wa huduma (halisi)	93.6	140.9	131.0	1,012.1	1,335.7	32.0
Mapato	100.8	150.0	139.7	1,102.8	1,503.9	36.4
Malipo	7.2	9.1	8.7	90.7	102.8	13.3
Urari wa bidhaa na huduma (halisi)	60.4	96.9	91.8	603.8	815.4	35.0
Bidhaa na huduma zilizouzwa nje	104.3	151.7	146.1	1,157.7	1,473.9	27.3
Bidhaa na huduma zilizonunuliwa kutoka nje	44.0	54.7	54.3	553.9	658.4	18.9
Urari wa mapato ya msingi (halisi)	1.5	1.6	1.6	15.2	18.5	21.9
Yaliyoingia	2.2	2.4	2.3	22.2	27.3	23.1
Yaliyotoka	0.7	0.7	0.5	7.0	8.3	19.3
Urari wa uhamishaji Mali (halisi)	0.2	0.2	0.3	2.1	2.7	25.1
Iliyoingia	0.4	0.4	0.6	3.7	4.7	28.3
Iliyotoka	0.2	0.2	0.4	1.5	2.2	39.8
Urari wa Bidhaa,huduma na uhamishaji mali	62.1	98.8	93.6	621.2	836.6	34.7

Chanzo: Mamlaka ya Mapato Tanzania, mabenki na uchambuzi wa Benki Kuu ya Tanzania

Tanbihi: p inaashiria Takwimu za awali; f.o.b (freight on board) inamaanishamzigo ndani ya chombo

Uuzaji wa Bidhaa Nje

Mauzo ya bidhaa na huduma nje yaliongezeka kwa asilimia 27.3 na kufikia dola za Marekani milioni 1,473.9 kwa mwaka ulioishia Septemba 2025, ukilinganishwa na kiasi kilichorekodiwa katika kipindi kama hicho mwaka 2024. Ukuaji huu ulitokana na kuongezeka kwa mapato ya mauzo ya huduma nje ya nchi, hususan kutoka sekta ya utalii, ambayo yalikua kwa asilimia 36.4 hadi kufikia dola milioni 1,503.9 (Jedwali 3.3.2). Idadi ya watalii iliongezeka kwa asilimia 28.2 kufikia watalii 885,385 kwa mwaka unaoishia Septemba 2025.

Kwa upande mwingine, thamani ya mauzo ya karafuu nje ya nchi ilishuka kwa asilimia 76 na kufikia dola za Marekani milioni 6.3. Hali hii ilitokana na uzalishaji mdogo uliosababishwa na mzunguko wa uzalishaji wa zao hilo. Kwa ulinganifu wa kila mwezi, mauzo ya bidhaa na huduma nje yaliongezeka hadi dola za Marekani milioni 146.1 kutoka dola za Marekani milioni 104.3 zilizorekodiwa mwezi Septemba 2024.

Jedwali 3.3.2: Uuzaji wa Bidhaa

Dola za Marekani Milioni

Maelezo	Uniti	Sep-24	Ago-25	Sept-25^P	Mwaka unaoishia Septemba 2024	Mwaka unaoishia Septemba 2025^p	Ongezeko/Upungufu (Asilimia)
Mauzo ya nje ya bidhaa za asili							
Karafuu							
Thamani	000' ya USD	2,094.5	-	4,821.4	26,286.9	6,300.9	-76.0
Kiasi	000' kwa Tani	0.3	-	0.7	3.9	1.2	-70.1
Bei kwa Unit	USD/Tani	6,707.7	-	6,809.9	6,778.0	5,426.5	-19.9
Mauzo ya nje ya bidhaa zisizo za asili							
Mwani							
Thamani	000' ya USD	208.9	160.7	250.6	5,178.3	3,121.4	-39.7
Kiasi	000' kwa Tani	0.4	0.4	0.5	8.5	5.7	-33.1
Bei kwa Unit	USD/Tani	555.9	404.7	543.0	609.8	549.4	-9.9
Bidhaa za Viwandani	000' ya USD	542.2	1,595.2	1,019.8	15,005.4	17,806.6	18.7
Bidhaa za samaki	000' ya USD	102.1	35.2	41.3	2,232.1	669.8	-70.0
Mauzo ya nje ya nchini kwa bidhaa nyingine	000' ya USD	550.1	0.2	256.5	6,226.2	7,540.6	21.1
Jumla Ndogo	000' ya USD	1,403.3	1,791.3	1,568.3	28,642.1	29,138.3	1.7
Jumla Kuu	USD ('000')	3,497.7	1,791.3	6,389.7	54,929.0	35,439.3	-35.5

Chanzo: Mamlaka ya Mapato Tanzania na uchambuzi wa Benki Kuu ya Tanzania

Uagizaji wa Bidhaa

Uagizaji wa bidhaa na huduma uliongezeka kwa asilimia 18.9 na kufikia dola za Marekani milioni 658.4 katika mwaka ulioishia Septemba 2025, ikilinganishwa na kiasi kilichorekodiwa katika kipindi kama hicho mwaka 2024 (Jedwali 3.3.1). Ukuaji huu ulitokana hasa na kuongezeka kwa uagizaji bidhaa za mitaji na bidhaa za matumizi kutoka nje ya nchi.

Uagizaji wa bidhaa za mitaji uliongezeka kwa asilimia 84.7 na kufikia dola za Marekani milioni 73.6, ikichangiwa zaidi na kuongezeka kwa uagizaji vyombo vikubwa vya usafirishaji. Aidha, ongezeko la uagizaji wa bidhaa za matumizi lilitokana na uingizaji wa vifaa vodogo vya usafirishaji (Jedwali 3.3.3). Kwa ulinganifu wa kila mwezi, uagizaji wa bidhaa na huduma uliongezeka hadi dola za Marekani milioni 54.3 kutoka dola za Marekani milioni 44.0 zilizorekodiwa mwezi Septemba 2024.

Jedwali 3.3.3: Uagizaji wa Bidhaa

Dola za Marekani Milioni

Maelezo	Sep-24	Ago-25	Sept-25P	Mwaka unaoishia Septemba 2024	Mwaka unaoishia Septemba 2025p	Ongezeko/ Upungufu (Asilimia)
Bidhaa za Mtaji	3.8	8.7	5.6	39.9	73.6	84.7
Mitambo na vifaa vya kimitambo	2.0	5.2	2.6	15.0	28.9	92.1
Vifaa vya usafirishaji Kiwandani	0.5	0.8	1.1	8.1	23.6	---
Mashine na Vifaa vya Umeme	1.1	2.0	1.2	10.5	13.6	29.2
Bidhaa nyingine za mtaji	0.2	0.7	0.7	6.2	7.5	21.8
Bidhaa za uzalishaji wa kati	26.8	31.9	33.7	362.9	410.3	13.0
Vifaa vya viwandani	6.5	18.3	12.9	91.7	141.8	54.7
Ambazo ni chuma na bidhaa zinazotokana navyo	1.2	3.1	2.2	25.1	24.4	-2.9
Plastiki na bidhaa zake	0.5	0.9	0.7	4.5	8.2	80.8
Mbolea	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-79.7
Nishati na mafuta	13.6	2.9	10.7	181.5	143.9	-20.7
ambazo ni bidhaa safi za mafuta	13.6	2.8	10.7	179.9	143.9	-20.0
Vifaa	1.4	2.8	1.6	13.4	17.5	30.8
Chakula na Vinywaji kwa Matumizi ya Viwandani	3.7	6.6	7.1	61.7	86.3	39.9
ambazo ni nafaka ya ngano	0.0	1.5	1.9	20.5	25.6	24.9
Mafuta ya kula	2.8	3.4	3.6	24.7	40.6	64.4
Sukari kwa Matumizi ya Viwandani	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-25.2
Magari ya matumizi ya nyumbani	1.6	1.3	1.4	14.8	20.8	40.6
Bidhaa za Matumizi ya Mwisho	6.2	8.9	6.3	60.3	71.8	18.9
Chakula na vinywaji vinavyotumika hasa kwa matumizi ya n	1.7	1.4	1.3	0.0	0.0	-6.8
Vifaa vya Usafirishaji Visivyo vya Viwandani	0.2	0.3	0.2	1.7	2.4	39.0
ambazo ni pikipiki na baiskeli zilizowekwa na mota ndogo y	0.1	0.2	0.1	0.7	1.0	32.1
Bidhaa nyingine za matumizi ya mwisho	4.3	7.2	4.7	44.1	52.8	19.6
ambazo ni bidhaa za dawa	0.2	0.0	0.3	1.7	4.6	163.9
Dawa za kuua wadudu na bidhaa zinazofanana	0.0	0.1	0.0	0.4	0.3	-26.4
Sabuni na dawa za kusafisha	0.3	0.6	0.4	3.5	4.7	36.5
Vitambaa na Mavazi	0.5	0.7	0.5	5.5	5.4	-2.0
Viatu na bidhaa nyingine	0.3	0.4	0.3	2.1	3.1	47.1
Karatasi na bidhaa zake	0.1	0.1	0.1	2.2	2.0	-11.3
Jumla (f.o.b)	36.8	49.5	45.7	463.2	555.6	20.0

Chanzo: Mamlaka ya Mapato Tanzania na uchambuzi wa Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi: p inaashiria takwimu za awali; "---", badiliko linalozidi asilimia 100; f.o.b mzigo ndani ya chombo

VIAMBATISHO

Jedwali A1: Viashiria vya Kiuchumi

		2020	2021	2022	2023[r]	2024[p]
Ukuaji wa Pato la Taifa na Mfumuko wa bei						
1.1 Ukuaji wa Pato la Taifa kwa Bei za Miaka Husika	Asilimia	8.1	7.4	9.4	10.5	9.6
1.2 Ukuaji halisi wa Pato la Taifa	Asilimia	4.5	4.8	4.7	5.1	5.5
1.3 Wastani Pato kwa Kila Mtu kwa bei za miaka inayohusika	'000' Sh.	2,597.7	2,705.4	2,854.1	3,058.8	na
1.4 Wastani Pato kwa Kila Mtu kwa bei za miaka inayohusika	Dola ya Marekani	1,132.3	1,177.4	1,239.3	1,284.1	na
1.5 Kasi ya Upandaji Bei	Asilimia	3.3	3.7	4.3	3.8	3.1
1.6 Uwiano wa Akiba kwa Pato halisi la Taifa (net national disposable income)	Asilimia	16.5	17.3	19.7	21.9	na
Takwimu za Kifedha na Riba						
2.1 Ukuaji wa Ujazi wa fedha kwa tafsiri pana zaidi (M3)	Asilimia	5.7	15.5	11.6	14.1	11.1
2.2 Ukuaji wa Ujazi wa fedha kwa tafsiri pana (M2)	Asilimia	8.2	17.6	12.1	11.9	9.2
2.3 Ukuaji wa Ujazi wa fedha, kwa tafsiri finyu (M1)	Asilimia	7.5	23.1	7.5	8.7	11.2
2.4 Ukuaji Fedha ya msingi (M0)	Asilimia	-4.0	17.3	15.8	3.7	19.1
2.5 Ukuaji wa Mikopo kwa Sekta Binafsi	Asilimia	3.1	10.0	22.5	17.3	12.4
2.6 Uwiano wa Mikopo kwa Sekta Binafsi kwa pato la taifa[1]	Asilimia	14.0	14.3	16.0	17.0	17.4
2.7 Uwiano wa Mikopo kwa sekta binafsi kwa mikopo yote	Asilimia	77.7	74.4	72.9	73.9	75.9
2.8 Riba za Amana za miezi 12	Asilimia	8.3	8.3	8.5	8.7	9.2
2.9 Riba za dhamana za serikali kwa ujumla	Asilimia	4.4	4.8	4.7	7.3	10.7
2.10 Riba ya mikopo ya muda mrefu hadi miaka mitano (3-5 years)	Asilimia	16.2	16.0	15.7	15.6	15.3
Mizania ya Malipo na Nchi za Nje						
3.1 Bidhaa Zilizouzwa Nje	Dola Millioni	6,371.7	6,756.2	7,223.8	7,696.6	9,121.6
3.2 Bidhaa Zilizoagizwa kutoka Nje ya Nchi	Dola Millioni	-7,831.7	-10,003.4	-14,208.7	-13,728.9	-14,278.9
3.3 Urari wa Biashara	Dola Millioni	-1,460.0	-3,247.1	-6,984.9	-6,032.3	-5,157.2
3.4 Urari wa Malipo ya Kawaida	Dola Millioni	-1,458.5	-2,374.3	-5,482.2	-2,960.6	-2,032.0
3.5 Urari wa malipo yote	Dola Millioni	-764.9	1,852.1	-988.4	52.3	80.5
3.6 Akiba ya Fedha za Kigeni	Dola Millioni	4,767.7	6,386.0	5,177.2	5,450.1	5,546.9
3.7 Akiba ya fedha za kigeni (miezi)	Miezi	5.6	6.6	4.7	4.5	4.5
3.8 Kiwango cha kubadili fedha:						
Wastani wa mwaka	Thamani ya Tshs/Dola	2,294.1	2,297.8	2,303.1	2,382.1	2,597.3
Mwisho wa kipindi	Thamani ya Tshs/Dola	2,298.5	2,297.6	2,308.9	2,501.4	2,374.7
		2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
Mwenendo wa Mapato na Matumizi						
4.1 Uwiano wa mapato ya ndani kwa Pato la Taifa[1]	Asilimia	15.0	13.7	14.9	15.0	15.0
4.2 Uwiano wa misaada kwa Pato la Taifa[1]	Asilimia	0.7	0.5	0.4	0.3	0.3
4.3 Uwiano wa Matumizi ya kawaida kwa Pato la Taifa[1]	Asilimia	10.1	9.9	9.8	11.0	11.0
4.4 Uwiano wa matumizi ya maendeleo kwa Pato la Taifa[1]	Asilimia	7.1	7.8	9.2	7.4	7.4
4.5 Uwiano wa nakisi isiyojumuisha misaada kwa Pato la Taifa[1]	Asilimia	-2.2	-4.0	-4.1	-3.4	-3.4
4.6 Uwiano wa nakisi ya Jumla kwa Pato la Taifa[1,2]	Asilimia	-1.9	-4.0	-3.6	-3.1	-3.1
Deni la nje	Dola Millioni	22,952.7	25,519.3	27,832.5	30,252.7	31,950.9
5.1 Mikopo iliyopokelewa	Dola Millioni	20,958.4	23,250.9	25,392.8	27,889.3	30,416.1
5.2 Riba ambayo haijalipwa	Dola Millioni	1,994.3	2,268.4	2,439.7	2,363.4	1,534.8

Chanzo: Wizara ya Fedha; Benki kuu ya Tanzania; na Mamlaka ya mapato Tanzania

Tanbihi: [1] Imekokotolewa kwa kuzingatia Pato la Taifa kwa bei za miaka husika; [2] inajumuisha misaada, matumizi yaliyochelewa (expenditure float)

n.a - haipatikani, p - ni takwimu za muda

Jedwali A2: Mwenendo wa Mapato na Matumizi ya Serikali – Tanzania Bara

Shilingi Milioni

	Bajeti ya	Agosti-25	
	2025/26	Makadirio	Halisi
Mapato ya ndani (yakijumuisha Mamlaka za Serikali za Mitaa)	40,466,131.4	2,866,808.0	3,048,022.3
Mapato ya Serikali Kuu	38,785,624.7	2,727,800.9	2,915,917.5
Mapato yatokanayo na kodi	32,175,999.8	2,261,442.3	2,492,039.2
Ushuru wa forodha	11,562,965.6	916,392.9	1,003,608.9
Kodi ya bidhaa na huduma	7,016,470.7	561,895.1	571,922.9
Kodi ya mapato	11,268,555.1	609,407.8	754,441.4
Kodi nyingine	2,328,008.4	173,746.6	162,066.0
Mapato yasiyotokana na kodi	6,609,624.9	466,358.6	423,878.4
Mapato ya Mamlaka za Serikali za Mitaa	1,680,506.8	139,007.1	132,104.8
Jumla ya matumizi[1]	48,774,989.1	4,427,756.6	3,900,709.8
Matumizi ya kawaida	31,281,255.8	2,585,684.4	2,433,887.6
Mishahara	13,174,240.5	1,068,471.3	1,077,370.9
Malipo ya riba za mikopo	6,493,715.4	576,978.9	426,281.3
Ya ndani	3,697,288.1	366,288.6	252,066.3
Ya nje	2,796,427.3	210,690.3	174,215.0
Matumizi mengine ya kawaida	11,613,299.9	940,234.2	930,235.3
Matumizi ya maendeleo	17,493,733.4	1,842,072.2	1,466,822.2
Fedha za ndani	12,117,828.4	1,610,319.7	1,392,354.3
Fedha za nje	5,375,904.9	231,752.5	74,467.9
Nakisi ya bajeti bila ya misaada	-8,308,857.7	-1,560,948.7	-852,687.4
Misaada	1,069,884.4	58,850.6	41,975.2
Ya bajeti	113,796.3	0.0	0.0
Ya miradi	846,976.2	43,468.7	41,975.2
Ya kisekta	109,111.9	15,381.9	0.0
Nakisi ya bajeti ikijumuisha misaada	-7,238,973.3	-1,502,098.1	-810,712.2
Marekebisho (Adjustments to cash and other items (net))	0.0	0.0	-1,905,059.2
Balansi ya jumla	-7,238,973.3	-1,502,098.1	-2,715,771.4
Ugharamiaji wa nakisi ya bajeti	7,238,973.3	1,502,098.1	2,715,771.4
Ufadhili kutoka nje halisi	4,286,343.5	74,952.5	712,154.3
Mikopo	8,595,425.8	172,901.9	796,284.7
Mikopo ya bajeti	1,627,221.4	0.0	763,792.0
Mikopo ya miradi	6,968,204.4	172,901.9	32,492.7
ambayo: Mikopo ya masharti ya kibiashara	2,629,011.8	0.0	0.0
Mikopo ya kisekta	80,624.2	0.0	0.0
Marejesho ya mitaji ya mikopo ya nje	-4,389,706.5	-97,949.4	-84,130.3
Ufadhili wa ndani halisi[2]	2,952,629.8	1,427,145.6	2,003,617.0
Mikopo kutoka benki na vyanzo vingine	2,952,629.8	1,427,145.6	2,003,617.0
Mikopo ya benki	2,466,103.9	1,191,984.6	1,454,236.6
Mikopo toka vyanzo vingine (baada ya marejesho ya mitaji ya mikc	486,526.0	235,161.0	549,380.5
Mikopo ya ndani (rollover)	3,325,556.5	118,637.5	118,637.5
Kulipa mitaji ya mikopo ya ndani	-3,325,556.5	-118,637.5	-118,637.5

Chanzo: Wizara ya Fedha

Note: [1] Haijajumuisha marejesho ya mitaji ya mikopo na matumizi yaliyochelewa (expenditure float); [2] Thamani chanya ina maana ya ufadhili, na thamani hasi ina maana ya malipo au ongezeko la amana

Jedwali A3: Tathmini za Amana

Shilingi Bilioni

Kipengere	Sep-24	Okt-24	Nov-24	Des-24	Jan-25	Feb-25	Mac-25	Apr-25	Mei-25	Jun-25	Jul-25	Ago-25	Sep-25
Rasilimali halisi za nje	13,704.3	13,773.6	13,296.5	13,558.2	12,688.5	14,706.2	15,442.1	14,658.6	14,028.1	15,509.5	15,726.1	15,766.0	15,896.8
Rasilimali halisi za nje za Benki Kuu	12,804.0	12,668.2	11,445.5	11,863.4	10,927.2	13,020.1	13,217.7	12,273.9	11,844.6	13,623.0	13,884.0	13,933.2	14,467.5
Rasilimali halisi za nje za mabenki	900.3	1,105.4	1,851.0	1,694.8	1,761.4	1,686.1	2,224.4	2,384.7	2,183.6	1,886.5	1,842.1	1,832.8	1,429.3
Rasilimali halisi za ndani	34,360.2	35,469.4	36,221.2	35,346.8	37,146.0	35,942.2	36,699.8	38,679.1	39,313.4	39,973.8	40,565.0	41,689.9	42,185.7
Madai ya ndani	47,160.9	48,136.2	48,998.9	47,559.0	49,255.1	48,836.1	50,109.3	51,989.3	52,813.1	52,139.4	52,548.3	54,561.2	54,854.2
Madai halisi kwa Serikali Kuu	10,986.7	11,618.5	12,257.1	11,461.6	12,679.0	11,853.4	12,110.0	13,233.5	13,021.1	11,590.4	11,576.1	13,030.4	12,854.4
Mikopo kwa sekta binafsi	36,174.1	36,517.8	36,741.8	36,097.4	36,576.1	36,982.7	37,999.3	38,755.8	39,792.0	40,549.0	40,972.2	41,530.9	41,999.9
Ujazi wa fedha kwa tafsiri pana zaidi (M3)	48,064.6	49,243.0	49,517.7	48,905.0	49,834.5	50,648.4	52,141.9	53,337.7	53,341.5	55,483.3	56,291.1	57,455.9	58,082.5
Fedha zilizo kwenye mzunguko	7,353.5	7,408.2	7,597.1	7,351.6	6,997.7	6,954.5	7,190.0	7,024.1	7,438.9	7,874.8	8,122.1	8,036.4	7,959.2
Amana za hundi	22,280.0	22,663.5	22,617.6	22,454.7	23,353.0	23,777.1	24,483.7	25,351.5	25,031.6	25,988.3	26,155.4	27,442.8	28,352.1
Amana za akiba na muda maalumu	18,431.1	19,171.3	19,303.0	19,098.7	19,483.8	19,916.7	20,468.2	20,962.1	20,871.0	21,620.3	22,013.5	21,976.7	21,771.2
Fedha taslim (M0)	11,133.7	11,765.8	11,859.0	12,024.5	11,670.3	12,078.7	11,793.1	11,878.9	11,800.7	12,451.7	13,423.8	13,537.9	13,946.0
Ujazi wa fedha kwa tafsiri pana zaidi (M3)	48,064.6	49,243.0	49,517.7	48,905.0	49,834.5	50,648.4	52,141.9	53,337.7	53,341.5	55,483.3	56,291.1	57,455.9	58,082.5
Amana za fedha za kigeni (FCD)	12,427.9	12,745.0	12,345.2	11,765.3	12,419.3	12,818.2	13,605.9	13,846.3	13,543.4	13,769.3	13,653.2	13,696.3	13,337.3
Amana za fedha za kigeni (Dola milioni)	*4,575.0*	*4,753.2*	*4,708.5*	*4,954.3*	*4,995.3*	*4,951.9*	*5,120.7*	*5,169.1*	*5,045.8*	*5,286.6*	*5,369.8*	*5,560.2*	*5,462.9*
Ujazi wa fedha kwa tafsiri pana (M2)	35,636.6	36,498.0	37,172.5	37,139.7	37,415.2	37,830.2	38,536.0	39,491.4	39,798.1	41,714.0	42,637.9	43,759.6	44,745.3
Amana za akiba na muda maalum zilizo katika shilingi ya Kitanzania	13,811.2	14,224.2	14,355.4	14,234.2	14,342.2	14,711.5	14,994.3	15,478.3	15,583.2	16,060.1	16,406.3	16,357.2	16,600.4
Ujazi wa fedha, kwa tafsiri finyu (M1)	21,825.4	22,273.8	22,817.1	22,905.5	23,073.0	23,118.8	23,541.7	24,013.1	24,214.9	25,653.9	26,231.6	27,402.4	28,144.8
Fedha zilizo kwenye mzunguko	7,353.5	7,408.2	7,597.1	7,351.6	6,997.7	6,954.5	7,190.0	7,024.1	7,438.9	7,874.8	8,122.1	8,036.4	7,959.2
Amana za hundi	14,471.9	14,865.6	15,219.9	15,553.9	16,075.4	16,164.2	16,351.7	16,989.0	16,776.0	17,779.1	18,109.4	19,366.0	20,185.6

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania

Jedwali A4: Muundo wa Viwango vya Riba

Asilimia

Kipengele	2024				2025								
	Sep	Okt	Nov	Des	Jan	Feb	Mac	Apr	Mei	Jun	Jul	Ago	Sep
A: Riba za mikopo/amana zilizo katika shilingi													
1. Riba katika soko la fedha baina ya mabenki													
Siku 1 (*Overnight*)	7.88	7.74	7.73	7.07	7.69	7.87	7.91	7.90	7.95	7.93	6.62	6.15	6.29
Siku 2-7	8.26	8.17	8.11	7.38	7.74	8.02	8.02	7.98	7.96	7.96	7.43	6.52	6.43
Siku 8-14	8.51	8.81	8.23	7.68	8.51	8.62	8.21	8.08	8.28	8.12	7.57	6.71	6.93
Siku 15-30	9.00	9.00	9.10	9.40	8.58	8.77	8.44	8.37	8.35	6.95	7.12	6.87	7.35
Siku 31-60	7.56	9.46	7.88	8.88	9.03	8.00	9.83	8.53	8.53	8.53	8.53	6.90	7.50
Siku 61-90	9.50	9.50	9.00	9.00	6.75	7.00	9.83	9.11	9.14	9.14	9.14	9.14	9.14
Siku 91-180	9.00	10.96	7.87	7.87	7.87	10.42	10.08	12.00	12.00	12.00	11.39	7.00	7.00
Zaidi ya siku 180	10.93	10.93	10.93	10.93	10.93	10.93	10.93	10.93	10.93	10.93	10.93	10.93	10.93
Riba ya jumla	8.16	8.04	8.06	7.41	7.80	8.06	8.12	8.00	7.98	7.94	7.35	6.48	6.45
2. Riba ya mikopo ya siku 1 kati ya mabenki na	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	7.75	7.75	7.75
3. Riba ya mikopo ya muda mfupi toka kwa	5.30	5.30	5.30	5.30	5.30	5.30	5.30	5.30	5.30	5.30	5.30	5.30	4.79
4. Riba ya mikopo ya muda mfupi kwa	8.00	8.00	7.72	6.26	7.21	7.21	7.21	7.21	7.21	7.21	5.77	5.78	5.76
5. Riba ya dhamana za serikali													
Siku 35	5.93	5.93	5.93	5.93	6.50	6.50	6.50	6.50	6.50	6.50	6.50	6.50	6.20
Siku 91	5.94	5.94	5.94	5.94	7.76	7.76	7.42	7.50	7.50	7.50	7.46	7.36	6.81
Siku 182	7.30	8.17	8.30	8.30	8.20	8.20	8.20	8.47	8.24	8.24	8.24	7.46	6.56
Siku 364	10.98	11.66	12.78	12.95	12.63	11.99	10.11	8.92	8.92	8.92	8.13	6.79	5.99
Riba ya jumla	10.85	11.55	12.68	12.95	12.51	11.93	10.10	8.86	8.89	8.89	8.13	6.83	6.03
6. Riba za hati fungani za serikali													
Miaka miwili	11.64	11.64	11.64	11.64	11.64	12.55	12.55	12.08	12.08	12.08	12.17	12.17	12.17
Miaka mitano	10.09	12.41	12.41	12.41	12.41	12.41	13.14	13.14	12.94	12.94	13.18	13.18	12.48
Miaka saba	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71
Miaka kumi	13.26	13.26	13.26	13.26	14.08	14.08	14.08	14.26	14.26	14.26	13.74	13.74	13.74
Miaka kumi na tano	15.35	15.76	15.76	15.76	15.76	15.76	14.63	14.63	14.63	14.63	14.63	13.91	13.91
Miaka ishirini	15.45	15.76	15.64	15.71	15.71	15.28	15.28	15.11	15.11	14.50	14.50	14.50	13.55
Miaka ishirini na tano	15.42	15.42	15.93	15.93	15.84	15.84	15.84	15.84	15.29	14.80	14.80	14.42	13.19
7. Riba inayotumika kutathmini dhamana	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50	8.25	8.25	8.25
8. Riba za amana za akiba	2.84	2.85	2.69	2.84	2.97	2.98	2.86	2.89	2.52	2.90	2.90	2.90	2.92
9. Riba za jumla za amana za muda maalum	8.20	8.25	8.18	8.33	8.31	8.13	8.00	7.82	8.58	8.74	8.83	8.61	8.50
Mwezi 1	9.05	9.49	10.62	10.68	9.60	9.90	9.88	7.94	10.47	9.90	11.50	10.70	9.65
Miezi 2	8.35	8.55	8.14	8.90	9.61	9.02	8.81	8.78	9.25	9.85	10.75	10.07	9.28
Miezi 3	8.87	8.68	8.91	9.26	8.84	9.24	9.42	9.43	9.85	11.12	10.19	8.59	9.61
Miezi 6	9.15	9.30	9.19	9.30	9.86	9.40	9.68	9.36	9.82	10.28	10.28	10.44	10.12
Miezi 12	9.12	10.41	9.63	9.62	10.08	9.48	8.14	9.27	9.72	9.79	9.88	9.99	9.84
Miezi 24	10.02	8.44	8.29	7.71	7.23	6.94	6.90	6.66	7.49	6.95	5.99	7.16	7.63
10. Riba za amana kwa wateja wakubwa	9.88	10.27	10.14	10.39	11.80	11.40	10.35	10.52	10.64	11.21	10.72	10.99	11.05
11. Wastani wa riba za mikopo	15.54	15.67	15.67	15.71	15.73	15.14	15.50	15.16	15.18	15.23	15.16	15.07	15.18
Muda mfupi (Hadi mwaka 1)	15.67	16.06	15.56	15.74	15.70	15.77	15.83	16.15	15.96	15.69	15.51	15.64	15.52
Muda wa kati (Mwaka 1 hadi 2)	15.97	16.25	16.93	16.79	16.89	16.06	16.56	16.33	16.35	16.49	16.41	16.45	16.26
Muda wa kati (Miaka 2 hadi 3)	16.26	16.48	16.36	16.21	16.35	15.53	16.44	15.25	15.24	15.38	15.22	15.01	15.19
Muda mrefu (Miaka 3 hadi 5)	15.20	15.06	15.17	15.24	15.25	14.09	14.32	13.88	14.19	14.35	14.39	14.02	14.26
Muda mrefu (Zaidi ya Miaka 5)	14.59	14.50	14.35	14.58	14.45	14.25	14.36	14.19	14.17	14.25	14.28	14.22	14.66
12. Riba za mikopo kwa wateja wakubwa	12.92	12.93	12.77	12.83	12.80	13.42	12.94	12.88	12.99	12.68	12.56	12.72	12.84
B: Fedha za kigeni													
1. Riba za amana													
Amana za akiba	0.91	0.73	0.71	0.81	0.90	0.76	0.77	0.53	1.33	0.89	0.83	0.93	0.98
Riba za jumla za amana za muda maalum	3.68	3.85	3.99	4.20	4.22	3.66	2.98	2.94	3.65	3.60	3.75	4.11	3.94
Mwezi 1	4.37	3.31	3.13	3.58	4.36	3.52	3.01	2.43	2.46	2.47	2.50	2.46	2.46
Miezi 2	2.39	3.56	3.84	4.72	4.77	3.50	2.34	2.08	3.54	3.52	3.02	4.02	4.98
Miezi 3	3.88	3.93	4.97	4.79	4.47	3.31	2.23	3.62	3.53	3.03	4.31	4.98	2.56
Miezi 6	4.54	4.59	4.44	4.36	3.89	4.11	3.81	3.55	4.61	4.92	4.94	4.60	5.10
9 months	3.21	3.83	3.57	3.54	3.62	3.88	3.50	3.01	4.10	4.06	4.00	4.47	4.61
Miezi 12	8.44	8.77	8.53	8.80	8.83	8.97	8.93	8.89	8.81	8.70	8.82	8.59	8.43
Muda mfupi (Hadi mwaka 1)	9.41	9.50	9.50	9.44	9.89	9.93	9.99	9.97	9.99	9.93	9.91	9.89	9.89
Muda wa kati (Mwaka 1 hadi 2)	6.75	7.60	7.74	7.78	7.58	7.64	7.94	8.16	8.39	8.22	8.23	8.11	7.49
Muda wa kati (Miaka 2 hadi 3)	8.70	8.76	8.02	9.19	8.81	8.57	8.28	8.23	8.49	6.88	7.03	7.16	7.25
Muda mrefu (Miaka 3 hadi 5)	7.52	8.23	8.01	8.23	8.18	9.11	8.61	8.36	8.17	9.43	9.42	9.30	9.16
Muda mrefu (zaidi ya miaka 5)	9.82	9.76	9.36	9.34	9.70	9.62	9.83	9.70	9.01	9.06	9.52	8.49	8.35

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania

Jedwali A5: Mizania ya Malipo ya Nje

Dola za Marekani (milioni)

	2020	2021	2022	2023	2024p
A. Urari wa Malipo ya Kawaida	**-1,458.5**	**-2,374.3**	**-5,482.2**	**-2,960.6**	**-2,032.0**
Bidhaa: Zilizouzwa nje ya nchi (f.o.b)	6,371.7	6,756.2	7,223.8	7,696.6	9,121.6
Bidhaa asilia	808.1	627.9	766.5	953.3	1,473.3
Bidhaa zisizo asilia	5,253.3	5,763.0	6,058.4	6,321.6	7,228.8
kati ya hizo: Dhahabu	2,957.5	2,737.1	2,835.1	3,058.9	3,419.6
Bidhaa zisizo rekodiwa	310.4	365.4	399.0	421.6	419.6
Bidhaa: Zilizoagizwa kutoka nje ya nchi (f.o.b)	-7,831.7	-10,003.4	-14,208.7	-13,728.9	-14,278.9
Urari wa Biashara ya Bidhaa	-1,460.0	-3,247.1	-6,984.9	-6,032.3	-5,157.2
Huduma: Mapato	2,183.8	3,117.7	4,762.0	6,231.7	6,899.4
Usafirishaji	1,281.7	1,558.1	1,872.0	2,333.4	2,356.6
Utalii	714.5	1,310.3	2,527.8	3,373.8	3,903.1
Nyingine	187.5	249.3	362.2	524.4	639.7
Huduma: Malipo	-1,319.0	-1,607.0	-2,465.4	-2,395.9	-2,608.9
Usafirishaji	-607.0	-806.4	-1,378.4	-1,326.4	-1,374.5
Utalii	-203.8	-196.2	-357.5	-477.2	-446.1
Nyingine	-508.2	-604.4	-729.5	-592.3	-788.4
Urari wa Biashara ya Huduma	864.7	1,510.7	2,296.6	3,835.9	4,290.5
Urari wa Biashara ya Bidhaa na Huduma	-595.2	-1,736.4	-4,688.3	-2,196.5	-866.7
Mapato ya vitega uchumi: Yaliyoingia	111.2	102.5	183.9	301.2	356.4
Malipo ya Vitega Uchumi: Yaliyotoka	-1,375.7	-1,294.2	-1,577.1	-1,797.7	-2,098.4
Urari wa Mapato ya Vitega Uchumi	-1,264.5	-1,191.6	-1,393.2	-1,496.6	-1,742.0
Urari wa Bidhaa, Huduma na Mapato ya Vitega Uchumi	-1,859.8	-2,928.0	-6,081.5	-3,693.1	-2,608.7
Mapato ya Uhamisho Mali wa kawaida: Yaliyoingia	453.9	640.1	716.5	1,280.9	1,177.4
Serikali	141.2	104.7	76.4	131.0	139.2
Taasisi za zisizo za serikali	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Malipo ya Uhamisho Mali wa kawaida: Yaliyotoka	-52.7	-86.4	-117.2	-548.4	-600.7
Urari wa Uhamisho Mali wa Kawaida	401.2	553.7	599.3	732.5	576.7
B. Urari wa Uhamisho Mitaji	**344.3**	**412.1**	**274.0**	**223.4**	**318.7**
Uhamisho wa Mitaji: Ulioingia	344.3	412.1	274.0	223.4	318.7
Serikali	270.4	346.8	208.7	158.0	253.4
Taasisi za zisizo za serikali	73.9	65.3	65.3	65.3	65.3
Uhamisho wa Mitaji: Uliotoka	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Jumla, A na B	-1,114.2	-1,962.1	-5,208.2	-2,737.2	-1,713.3
C. Urari katika Uwekezaji	**910.0**	**4,037.1**	**3,634.7**	**3,629.9**	**1,383.0**
Uwekezaji wa Moja kwa Moja	-943.8	-1,190.5	-1,437.6	-1,648.9	-1,717.6
Uwekezaji wa Hisa	-3.6	-7.9	24.6	13.9	-26.1
Uwekezaji Mwingine	-30.1	2,854.5	2,172.5	1,967.1	-308.4
Mali (assets)	-19.8	-89.8	193.0	-749.6	-1,255.6
Madeni (liabilities)	-10.3	2,944.3	1,979.6	2,716.6	947.1
Jumla, Makundi A hadi C	-204.2	2,074.9	-1,573.4	892.7	-330.3
D. Makosa na Masahihisho	**-560.7**	**-222.8**	**585.0**	**-850.8**	**410.8**
Urari wa Malipo Yote	-764.9	1,852.1	-988.4	41.9	80.5
E. Akiba ya fedha za kigeni	**764.9**	**-1,852.1**	**988.4**	**-41.9**	**-80.5**
Vipengele vya Kumbukumbu					
Uwiano wa Urari wa Malipo ya Kawaida kwa Pato la Taifa	-2.3	-3.5	-7.4	-3.8	-2.6
Akiba ya Fedha za Kigeni	4,767.7	6,386.0	5,177.2	5,440.1	5,546.9
Akiba ya Fedha za Kigeni (Miezi ya Uagizaji wa Bidhaa Nje)	5.4	4.9	4.2	4.2	4.4
Kiwango cha Kubadilisha Fedha (mwisho wa kipindi)	2,298.5	2,297.6	2,308.9	2,506.0	2,374.7
Kiwango cha Kubadilisha Fedha (Kwa wastani kwa mwaka)	2,294.1	2,297.8	2,303.0	2,382.1	2,597.3

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania, Mamlaka ya Mapato Tanzania na Ukokotoaji wa Benki Kuu ya Tanzania.
Tanbihi: p inaashiria takwimu za awali; “---“, badiliko linalozidi asilimia 100; f.o.b Mzigo ndani ya chombo

Jedwali A6: Mauzo ya Bidhaa Nje ya Nchi

Dola za Marekani (Milioni)

	Mwaka unaoishia Septemba				
Bidhaa	2021	2022	2023	2024	2025p
Bidhaa asilia	681.8	749.5	853.8	1,072.7	1,369.6
Korosho	233.1	230.1	164.1	225.6	527.8
Karafuu	41.2	37.7	27.9	29.7	1.0
Kahawa	151.6	154.9	222.5	239.4	299.8
Pamba	88.8	105.4	95.2	80.9	72.2
Katani	18.3	23.0	23.6	20.6	32.9
Chai	32.5	29.9	33.0	21.1	17.3
Tumbaku	116.3	168.5	287.5	455.4	418.5
Bidhaa zisizo asilia	5,670.3	6,002.9	6,371.3	6,769.6	8,501.8
Madini	3,115.1	3,316.4	3,564.4	3,886.6	4,902.9
Dhahabu	2,882.3	2,777.2	2,983.8	3,263.9	4,233.2
Almasi	3.1	45.8	35.1	49.9	48.7
Tanzanite	30.0	22.2	26.7	21.3	16.4
Madini mengineyo	199.8	471.1	518.9	551.5	604.7
Bidhaa za mbogamboga na maua	421.3	327.9	378.0	484.0	346.2
Mbogamboga	351.1	249.1	285.5	371.3	218.2
Maua	26.2	24.8	25.3	27.9	29.0
Matunda	12.7	24.1	35.1	51.1	65.1
Nyingine	31.3	29.8	32.2	33.7	33.8
Bidhaa za viwandani	1,111.1	1,369.6	1,419.6	1,303.0	1,877.6
ambapo Saruji	45.8	54.6	59.1	35.3	49.3
Bidhaa za Ceramic	42.4	49.9	34.1	21.4	31.2
Vipodozi	84.6	44.1	45.7	40.5	47.1
Mafuta ya Kula	15.6	16.7	17.2	26.3	48.8
Mbolea	61.0	86.8	112.4	37.8	70.6
Vyombo vya Kioo	47.6	42.3	57.3	81.9	117.1
Chuma na vyuma	78.0	109.1	82.4	81.9	223.6
Karatasi na bidhaa zake	52.5	68.9	27.1	25.0	43.4
Vitu vya Plastiki	60.7	42.0	37.7	41.4	54.0
Nguo na Vitambaa	81.7	121.5	86.9	83.2	95.4
Nafaka	381.4	316.4	196.5	194.2	430.7
Mahindi	66.9	101.9	47.7	45.4	228.2
Mchele	303.4	202.0	138.8	133.3	189.0
Nafaka nyinginezo	11.1	12.6	10.0	15.6	13.5
Samaki na mazao ya samaki	152.0	179.8	161.2	177.9	165.1
Mafuta ya mbegu	166.6	170.2	305.1	295.0	327.2
Bidhaa nyingine za mauzo ya nje	231.2	200.6	203.2	222.6	267.8
Kati ya hizo: Maharage	75.2	33.0	52.7	4.6	1.4
Mbao na bidhaa za mbao	84.2	107.8	76.2	84.2	81.0
Kakao	28.2	25.5	32.8	87.5	104.9
Mimea	5.2	5.1	12.3	9.5	17.7
Ngozi na bidhaa za ngozi	4.6	5.2	3.9	5.0	5.2
Mauzo ya ndani ya nchi kwenda nje	6,352.1	6,752.4	7,225.1	7,842.3	9,871.4
Bidhaa zilizosafirishwa tena nje (Re-exports)	91.5	122.1	143.2	206.1	184.2
Mauzo yasiyorekodiwa	347.0	397.5	424.1	382.4	376.0
Jumla ya mauzo nje	6,699.1	7,149.9	7,649.2	8,224.7	10,247.4

Chanzo: Mamlaka ya mapato Tanzania na Benki Kuu ya Tanzania

Jedwali A7: Bidhaa Zilizoagizwa Kutoka Nje ya Nchi

Dola za Marekani (Milioni)

	Mwaka unaoishia Septemba				
Bidhaa	2021	2022	2023	2024	2025p
Bidhaa za kukuza mtaji	1,553.8	2,328.1	2,899.5	2,874.3	2,957.6
Mashine na mitambo	665.0	1,060.5	1,232.1	1,087.9	1,078.4
Vifaa vya usafiri wa viwandani	411.6	694.6	960.8	1,003.5	1,157.2
Mashine na vifaa vya umeme	267.4	293.0	395.2	451.5	403.4
Bidhaa zingine za kukuza mtaji	209.9	280.0	311.4	331.5	318.6
Bidhaa za kati	6,274.0	9,699.9	9,376.0	9,871.8	9,944.2
Malighafi za Viwanda	3,033.1	4,538.3	4,323.3	4,602.4	5,085.0
ambapo Vyuma	793.5	1,103.0	973.2	1,279.4	1,326.4
Bidhaa za Plastiki	520.9	780.4	624.2	698.3	826.5
Mbolea	166.8	345.5	503.6	376.0	353.9
Mafuta na Vilainishi	1,705.1	3,254.7	2,866.3	3,043.5	2,597.2
ambapo Bidhaa za petroli zilizochujwa	1,606.0	3,163.8	2,627.3	2,788.5	2,550.6
Vifaa	818.2	979.6	999.8	987.5	1,125.6
Chakula na Vinywaji kwa Matumizi ya viwandani	515.9	681.0	856.9	889.0	748.1
ambapo Ngano	197.7	296.2	405.0	334.1	295.2
Mafuta ya Kula-ghafi na Mafuta ya kula yaliyosafishwa	162.8	151.8	173.8	139.1	179.6
Sukari ya Matumizi Viwandani	89.8	143.2	104.5	162.5	151.4
Magari ya Binafsi	201.4	240.6	324.6	348.6	386.5
Bidhaa za Matumizi ya kawaida	1,149.6	1,358.3	1,398.5	1,406.9	1,465.5
Chakula na Vinywaji kwa Matumizi ya kawaida	157.9	182.1	239.6	173.8	217.6
Vifaa vya usafiri wa kawaida	107.0	141.4	146.0	161.0	183.2
ambapo Pikipiki na baisikeli zenye mota	95.8	124.2	125.7	144.9	158.5
Bidhaa nyingine za Matumizi ya kawaida	884.7	1,034.8	1,012.8	1,072.1	1,067.0
ambapo Bidhaa za Dawa	329.9	340.4	286.2	295.3	269.9
Dawa za Kuua Wadudu na bidhaa kama hizo	106.8	134.9	171.7	189.5	170.3
Sabuni na Sabuni za Kusafishia	58.1	72.0	65.8	55.8	51.8
Nguo za vitambaa	41.2	60.0	58.4	46.8	57.8
Viatu na Bidhaa Zingine	43.1	50.8	50.3	58.8	57.3
Karatasi na Bidhaa za Karatasi	26.0	29.6	28.2	26.0	27.8
Jumla	8,979.6	13,388.5	13,676.2	14,155.2	14,369.5

Chanzo: Mamlaka ya Mapato Tanzania na Benki Kuu ya Tanzania

Jedwali A8: Bei za Bidhaa Ulimwenguni

	Wastani wa mafuta ghafi (USD kwa pipa)	Maguta ghafi brent (USD kwa pipa)	Mafuta ghafi Dubai (USD kwa pipa)	Mafuta yaliyosafishwa (USD kwa tani)	Kahawa Arabica (USDUSD kwa kilo)	Kahawa Robusta (USD kwa kilo)	Wastani wa chai (USD kwa kilo)	Chai Mombasa (USD kwa kilo)	Mafuta ya mawese (USD kwa tani)	Ngano (ngumu) (USD kwa tani)	Tumbaku (USD kwa tani)	Pamba, faharisi A (USD kwa kilo)	DAP (USD kwa tani)	Urea (USD kwa tani)	Mahindi (USD kwa tani)	Mchele (USD kwa tani)	Sukari (USD kwa tani)	Dhahabu (USD kwa kila wakia moja)
Okt/22	90.3	93.1	90.6	1,026.6	5.3	2.3	3.1	2.5	889.0	438.0	4,325.2	2.2	725.0	636.3	343.6	431.0	386.9	1,664.5
Nov/22	87.4	91.1	86.3	941.7	4.7	2.0	3.1	2.5	945.7	422.7	4,333.3	2.2	665.6	588.8	320.9	440.0	407.4	1,725.1
Des/22	78.1	80.9	76.8	847.6	4.6	2.0	2.9	2.4	940.4	386.3	4,399.3	2.2	625.0	519.4	302.2	467.0	417.3	1,797.6
Jan/23	80.4	83.1	80.0	908.9	4.6	2.1	2.8	2.3	942.0	380.4	4,475.6	2.2	631.0	443.8	302.8	517.0	416.0	1,897.7
Feb/23	80.3	82.7	81.2	826.7	5.1	2.3	2.7	2.3	950.0	394.8	4,492.3	2.2	612.5	357.5	298.2	492.0	446.0	1,854.5
Mac/23	76.5	78.5	77.5	823.6	4.9	2.3	2.7	2.4	972.1	369.9	4,525.7	2.1	606.0	313.5	282.5	476.0	452.4	1,912.7
Apr/23	82.5	84.1	83.8	809.3	5.1	2.6	3.0	2.3	1,005.2	378.2	4,586.6	2.1	637.0	313.4	291.1	501.0	529.3	1,999.8
Mei/23	74.1	75.7	75.1	744.2	4.9	2.7	2.7	2.2	934.1	367.7	4,786.8	2.1	510.0	329.3	268.1	510.0	560.0	1,992.1
Jun/23	73.3	74.9	74.7	763.2	4.6	2.9	2.7	2.1	817.0	345.5	5,064.7	2.0	454.6	287.5	266.9	514.0	542.1	1,942.9
Jul/23	79.0	80.1	80.5	826.1	4.3	2.8	2.5	2.1	878.5	345.5	5,098.2	2.1	458.8	334.6	242.4	547.0	521.2	1,951.0
Ago/23	84.7	86.2	86.6	922.2	4.1	2.7	2.8	2.2	860.8	315.8	5,295.8	2.1	528.8	385.6	207.6	635.0	528.0	1,918.7
Sep/23	92.2	94.0	93.1	939.0	4.1	2.7	2.9	2.3	829.6	314.7	5,437.4	2.2	527.9	380.0	223.8	620.0	579.6	1,916.0
Okt/23	89.1	91.1	90.6	853.7	4.1	2.6	2.8	2.2	804.3	298.1	5,488.2	2.1	534.8	411.4	230.7	590.0	567.0	1,916.3
Nov/23	81.4	83.2	83.5	801.5	4.4	2.7	2.7	2.2	830.5	283.6	5,475.3	2.0	535.6	385.5	211.3	598.0	575.0	1,984.1
Des/23	75.7	77.9	77.2	755.4	4.7	3.0	2.7	2.2	813.5	291.1	5,461.8	2.0	563.8	354.0	206.6	644.0	478.2	2,026.2
Jan/24	77.7	80.2	78.7	777.8	4.5	3.3	2.7	2.2	844.9	283.9	5,533.8	2.0	596.3	335.4	198.6	660.0	484.6	2,034.0
Feb/24	80.5	83.8	81.2	816.6	4.6	3.4	2.7	2.2	856.9	278.5	5,535.0	2.2	583.8	351.3	189.1	624.0	501.6	2,023.2
Mac/24	83.5	85.4	84.7	833.8	4.6	3.7	2.7	2.2	942.9	274.8	5,608.2	2.2	617.5	330.0	190.6	613.0	475.1	2,158.0
Apr/24	88.0	90.1	89.4	840.3	5.3	4.2	3.0	2.3	935.7	272.3	5,674.5	2.0	545.0	320.0	191.7	592.0	451.1	2,331.5
Mei/24	81.4	82.0	83.5	776.6	5.1	4.0	3.2	2.2	859.2	289.4	5,629.9	1.9	522.0	284.8	197.8	628.0	417.8	2,351.1
Jun/24	81.2	82.6	82.2	773.0	5.5	4.5	3.2	2.1	873.7	265.6	5,754.6	1.8	543.0	336.3	192.5	632.0	425.3	2,326.4
Jul/24	83.3	85.3	83.9	784.7	5.7	4.7	3.3	2.2	896.1	260.3	6,015.5	1.8	539.4	342.5	177.4	590.0	425.9	2,398.2
Ago/2024	78.1	80.9	78.0	708.7	5.8	4.7	3.2	2.2	932.6	250.9	5,998.6	1.8	546.0	342.5	170.3	589.0	405.7	2,470.2
Sep/24	72.4	74.3	73.4	649.5	6.1	5.3	3.3	2.1	982.8	269.7	6,078.9	1.8	554.8	337.5	185.0	580.0	448.0	2,570.6
Okt/2024	74.0	75.7	74.7	673.7	6.1	4.9	3.1	2.1	1,077.3	272.9	6,166.3	1.8	573.4	374.8	190.3	515.0	461.6	2,690.0
Nov/24	72.3	74.4	72.8	670.5	6.7	5.0	3.1	2.2	1,168.6	253.8	6,338.6	1.8	574.5	352.3	201.3	511.0	450.4	2,651.1
Des/2024	72.3	73.8	73.3	661.7	7.6	5.2	3.0	2.2	1,189.7	252.2	6,458.3	1.8	568.3	352.0	202.6	527.0	436.3	2,648.0
Jan/25	78.2	79.2	80.1	713.5	7.8	5.4	2.7	2.2	1,070.3	254.1	6,519.4	1.7	582.7	380.5	214.4	478.0	396.2	2,709.7
Feb/25	73.8	75.2	75.0	713.5	9.0	5.8	2.7	1.8	1,067.3	264.6	6,735.8	1.7	603.8	436.5	220.9	437.0	422.8	2,894.7
Mac/25	70.7	72.6	71.7	687.0	8.9	5.7	2.7	2.2	1,069.0	255.4	6,813.0	1.7	615.1	394.5	207.4	425.0	416.5	2,983.3
Apr/25	65.9	67.7	66.9	655.8	8.6	5.4	2.9	2.1	994.4	249.6	6,870.9	1.7	635.0	386.9	215.0	415.0	366.8	3,217.6
Mei/25	62.7	64.2	63.0	649.8	8.8	5.2	3.0	1.9	907.6	237.0	6,924.0	1.7	669.2	392.0	203.9	431.0	368.5	3,309.5
Jun/25	69.1	71.5	68.5	691.9	8.0	4.3	3.0	2.0	935.4	240.1	6,986.5	1.7	715.4	420.5	196.1	419.0	368.8	3,352.7
Jul/25	69.2	71.0	69.2	700.7	7.2	3.7	3.0	2.1	976.4	235.0	5,790.7	1.7	736.0	496.0	192.0	392.0	368.2	3,340.2
Ago/25	66.7	68.2	67.9	677.2	8.1	4.4	3.0	2.1	1,026.0	231.1	5,835.4	1.7	795.1	507.7	185.5	375.0	369.1	3,368.0
Sep/25	66.5	68.0	67.8	679.3	8.8	4.7	2.9	2.1	1,038.4	233.8	5,907.1	1.7	780.6	461.1	197.4	374.0	354.1	3,667.7
2023		82.6			4.5	2.6	2.7		886.0	340.0	5,016.0	2.1	550.0	358.0	253.0	554.0	520.0	1,943.0
2024		80.7			5.6	4.4	3.0		963.4	268.7	5,899.4	1.9	563.7	338.3	190.6	598.0	448.6	2,387.7
2025 m		64.0			8.5	5.5	2.5		1,020.0	263.0	5,300.0	1.7	600.0	390.0	187.0	530.0	440.0	3,250.0

Chanzo: https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets

Jedwali A9(i): Mfumuko wa Bei kwa Tanzania Bara, badiliko la miezi kumi na mbili (Makundi maalumu)

Kizio: 2020=100

Kipindi	Fahirisi Bidhaa Zote	Vyakula na Vinywaji Baridi	Vinywaji Vikali na Tumbaku	Nguo, Mavazi na Viatu	Makazi, maji, umeme, gesi na nishati zinginezo	Samani, Vifaa vya Nyumbani na Ukarabati wa Makazi	Afya	Usafiri	Habari na Mawasiliano	Burudani, Michezo na Utamaduni	Elimu	Migahawa na Huduma za Malazi	Bima na Huduma za Kifedha	Huduma Binafsi, Hifadhi ya Jamii na Bidha na Huduma Mchanganyiko
Mizania (%)	100.0	28.2	1.9	10.8	15.1	7.9	2.5	14.1	5.4	1.6	2	7	2	2
2023-Jan	4.9	9.9	0.6	2.5	2.0	3.0	1.8	6.2	1.7	1.0	3	3	0	2
Feb	4.8	9.6	0.4	2.6	1.5	2.8	1.8	6.0	1.6	1.2	3	3	0	2
Mac	4.7	9.7	0.5	2.4	1.1	2.9	1.7	5.7	1.6	1.5	3	3	-1	1
Apr	4.3	9.1	0.8	2.8	0.3	3.1	1.8	4.3	1.7	1.8	3	3	0	2
Mei	4.0	9.7	0.5	2.4	1.1	2.9	1.7	5.7	1.6	1.5	3	3	-1	1
Jun	3.6	7.8	1.7	3.5	1.1	2.5	1.3	-0.4	1.9	1.9	3	5	0	3
Jul	3.3	6.1	3.8	3.4	1.2	2.7	1.9	0.4	2.1	2.2	3	5	0	4
Ago	3.3	5.6	3.7	3.4	1.4	4.1	2.1	0.6	2.1	2.5	3	5	0	4
Sep	3.3	5.6	3.6	3.0	1.3	3.9	1.7	1.0	1.7	2.7	4	5	0	4
Okt	3.2	4.5	3.5	3.0	1.0	3.4	1.7	3.1	1.4	2.8	4	5	1	4
Nov	3.2	3.7	4.1	3.3	2.8	3.6	1.4	2.9	1.3	3.4	4	5	1	4
Des	3.0	2.3	4.1	3.2	4.0	3.6	1.3	3.3	1.3	3.5	4	4	1	5
2024-Jan	3.0	1.5	4.1	2.8	4.9	3.3	1.8	3.3	1.0	3.8	3	5	1	7
Feb	3.0	1.8	4.2	2.7	5.0	3.5	2.1	2.9	1.9	3.6	3	5	1	7
Mac	3.0	1.4	4.3	2.4	4.8	3.6	2.1	4.4	1.9	3.4	3	4	2	7
Apr	3.1	1.4	4.0	2.1	4.0	3.3	2.0	5.1	1.8	3.3	3	4	2	8
Mei	3.1	1.6	3.4	2.0	5.2	3.3	2.0	5.0	1.7	3.4	3	3	2	8
Jun	3.1	0.9	3.2	1.8	6.6	3.5	1.9	5.2	1.7	3.3	3	3	2	7
Jul	3.0	1.8	4.2	2.7	5.0	3.5	2.1	2.9	1.9	3.6	3	5	1	7
Ago	3.1	2.8	2.2	1.8	5.3	1.9	1.7	4.3	1.2	2.6	3	3	1	6
Sep	3.1	2.5	2.2	1.9	5.8	2.1	1.8	4.3	1.1	2.5	3	3	1	6
Okt	3.0	2.5	2.3	2.0	5.4	2.1	1.8	3.6	1.3	2.3	3	3	1	6
Nov	3.0	3.3	1.8	1.6	4.1	2.1	1.8	3.8	1.2	2.0	3	3	1	6
Des	3.1	4.6	2.2	1.2	2.9	2.1	1.9	3.5	1.0	2.0	3	3	1	5
2025-Jan	3.1	5.3	3.6	1.9	2.2	2.2	1.4	2.4	0.8	1.7	5	2	1	3
Feb	3.2	5.0	3.5	2.0	3.1	2.2	1.2	3.2	0.0	1.7	4	2	1	3
Mac	3.3	5.4	3.5	2.0	3.8	2.2	1.4	2.1	0.1	1.6	4	2	1	3
Apr	3.2	5.3	3.4	2.0	3.8	2.3	1.5	2.1	0.1	1.7	4	2	1	3
Mei	3.2	5.6	3.4	2.0	3.4	2.3	1.7	1.7	0.1	1.5	3	2	1	2
Jun	3.3	7.3	3.5	2.0	1.7	2.0	1.8	1.6	0.0	1.4	3	1	1	2
Jul	3.3	7.6	3.0	1.9	1.3	2.4	1.6	1.2	0.2	1.0	3	1	1	2
Ago	1.7	2.1	2.4	1.3	1.4	0.4	1.4	3.0	0.9	0.6	2.3	2.9	0.8	0.2
Sep	3.4	7	3.6	1.9	2.3	2.8	1.2	2.1	0.4	1	2.9	0.8	0.2	2.3

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Jedwali A9 (ii): Mfumuko wa Bei kwa Tanzania Bara, badiliko la miezi kumi na mbili (Makundi Mengine)

Kizio: 2020=100

Kipindi	Faharisi ya Bidhaa za Msingi	Fahirisi Isiyojumuisha Fahirishi za Bidhaa za Msingi	Fahirisi za Mafuta, Nishati na Bili za Maji	Fahirisi za Huduma	Fahirisi za Bidhaa	Fahirisi za Bidhaa na Huduma za Elimu	Fahirisi za Bidhaa zote Isipokuwa Chaakula na Vinywaji Visivyo na Kilevi
Mizania (%)	73.9	26.1	5.7	37.2	62.8	4.1	71.8
2022-Jan	3.3	6.0	7.3	2.9	4.7	2.3	3.1
Feb	3.0	5.6	5.8	2.4	4.4	2.2	2.7
Mac	2.7	6.1	6.3	1.9	4.5	2.0	2.4
Apr	2.8	6.5	9.9	1.7	5.0	1.4	2.6
Mei	3.0	6.8	13.5	2.7	4.8	1.5	3.4
Jun	3.4	7.4	12.9	3.4	5.0	1.5	3.9
Jul	3.5	7.5	11.2	3.5	5.2	1.5	3.8
Ago	3.2	9.0	9.6	3.2	5.5	1.6	3.4
Sep	3.3	9.5	7.9	3.4	5.7	1.7	3.5
Okt	3.0	10.6	8.7	2.8	6.2	1.7	3.3
Nov	2.7	11.3	7.7	2.7	6.1	1.6	3.1
Des	2.5	11.6	7.9	2.5	6.2	1.5	2.9
2023-Jan	2.5	11.8	6.9	2.9	6.1	1.9	3.0
Feb	2.4	11.5	6.4	2.7	6.0	2.1	2.8
Mac	2.3	11.4	5.0	2.7	5.8	2.0	2.7
Apr	2.0	10.7	0.4	2.6	5.3	2.0	2.3
Mei	2.0	9.4	-1.1	2.2	5.0	2.3	2.1
Jun	1.7	8.7	0.0	1.6	4.7	2.3	1.8
Jul	2.1	6.6	-0.6	2.1	4.0	3.0	2.2
Ago	2.2	6.4	-0.6	2.2	4.0	3.1	2.4
Sept	2.3	6.3	0.9	2.2	4.0	3.1	2.4
Okt	2.5	5.0	0.0	2.7	3.4	3.1	2.6
Nov	2.6	5.0	5.3	2.6	3.7	3.2	3.0
Des	3.1	3.2	5.1	3.2	3.1	3.6	3.3
2024-Jan	3.2	2.2	6.6	3.4	2.7	3.0	2.8
Feb	3.7	1.4	7.2	3.0	3.0	2.9	3.5
Mac	3.9	0.9	6.6	3.3	2.8	3.0	3.7
Apr	3.9	1.4	9.3	3.3	3.1	3.1	3.9
Mei	3.6	2.1	9.8	3.0	3.2	3.5	3.7
Jun	3.6	1.8	13.5	2.9	3.2	3.7	4.0
Jul	3.3	2.2	14.6	2.5	3.2	3.0	3.8
Ago	3.2	3.1	11.2	2.3	3.6	2.8	3.3
Sep	3.2	3.0	11.5	2.3	3.6	3.0	3.4
Okt	3.2	2.4	9.7	2.2	3.5	2.9	3.2
Nov	3.3	2.1	5.7	2.3	3.3	3.1	2.9
Des	3.3	3.3	5.3	1.6	3.8	2.9	2.5
2025-Jan	2.7	4.0	3.5	1.0	4.2	4.0	2.1
Feb	2.5	5.0	5.4	1.4	4.2	4.0	2.4
Mac	2.2	6.0	7.9	1.0	4.5	4.0	2.3
Apr	2.2	5.7	7.3	1.1	4.3	3.8	2.3
Mei	2.1	5.6	6.1	1.0	4.2	3.2	2.1
Jun	1.9	7.1	2.1	0.9	4.7	2.9	1.7
Jul	1.9	7.1	1.0	0.8	4.7	2.8	1.5
Ago	2.0	7.3	2.6	0.8	4.9	2.8	1.6
Sep	2.2	6.7	3.7	1.3	4.7	2.5	1.9

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Jedwali A9 (iii): Mfumuko wa Bei kwa Tanzania Bara), badiliko la mwezi mmoja (Makundi Maalumu)

Kizio 2020 =100

Kipindi	Fahirisi Bidhaa Zote	Vyakula na Vinywaji Baridi	Vinywaji Vikali na Tumbaku	Nguo, Mavazi na Viatu	Makazi, maji, umeme, gesi na nishati zinginezo	Samani, Vifaa vya Nyumbani na Ukarabati wa Makazi	Afya	Usafiri	Habari na Mawasiliano	Burudani, Michezo na Utamaduni	Elimu	Migahawa na Huduma za Malazi	Bima na Huduma za Kifedha	Huduma Binafsi, Hifadhi ya Jamii na Bidha na Huduma Mchanganyiko
Mizania (%)	100.0	28.2	1.9	10.8	15.1	7.9	2.5	14.1	5.4	1.6	2.0	6.6	2.1	2.1
2023-Jan	0.7	1.2	0.0	0.5	0.1	0.4	0.2	1.1	0.4	0.3	2.4	0.5	0.2	0.5
Feb	0.4	1.3	0.0	0.2	0.1	-0.1	0.0	-0.1	-0.1	0.2	0.4	0.2	0.0	-0.1
Mac	0.8	1.9	0.1	0.4	0.4	0.2	0.0	0.1	0.0	0.3	0.1	0.8	-0.4	0.0
Apr	0.4	0.8	0.5	0.4	0.4	0.3	0.1	-0.3	0.1	0.2	0.0	0.4	0.1	0.3
Mei	0.2	-0.4	0.7	0.2	0.5	0.2	0.0	0.3	0.2	0.1	0.3	1.5	0.0	0.3
Jun	0.1	-0.3	0.2	0.4	0.5	0.1	0.1	0.0	0.1	0.2	0.0	0.3	0.0	0.9
Jul	-0.1	-1.2	2.0	0.1	-0.2	0.5	0.7	0.9	0.2	0.5	0.0	0.1	0.7	1.2
Ago	-0.4	-1.8	-0.1	0.2	0.1	1.3	0.0	0.3	0.1	0.3	0.0	0.0	0.0	0.2
Sep	0.1	0.3	0.0	-0.1	-0.4	-0.1	0.0	0.2	0.3	0.5	0.2	0.2	-0.1	-0.1
Okt	-0.2	-0.5	-0.1	-0.1	-0.2	0.0	0.0	0.3	-0.2	0.1	0.0	0.1	0.0	-0.2
Nov	0.4	0.4	0.7	0.5	1.4	0.4	0.0	0.0	0.1	0.6	0.0	0.1	0.1	0.2
Des	0.6	0.1	0.5	1.5	0.2	0.0	0.6	0.2	0.2	0.0	-0.1	0.1	1.2	1.2
2024-Jan	0.7	0.5	0.0	0.1	0.9	0.2	0.7	1.1	0.1	0.5	1.6	1.3	0.3	3.0
Feb	0.5	1.6	0.2	0.1	0.1	0.1	0.4	-0.5	0.8	0.1	0.5	-0.1	0.3	-0.1
Mac	0.8	1.5	0.1	0.2	0.2	0.2	0.0	1.6	0.0	0.1	0.1	0.2	0.2	0.2
Apr	0.5	0.8	0.2	0.1	0.8	0.1	0.0	0.3	0.0	0.1	0.0	0.5	0.0	0.4
Mei	0.1	-0.3	0.2	0.1	0.5	0.2	0.0	0.3	0.1	0.3	0.9	0.0	0.1	1.0
Jun	0.1	-0.9	0.0	0.2	1.9	0.3	0.0	0.1	0.1	0.0	0.2	0.5	0.1	0.0
Jul	-0.2	-1.1	0.6	0.1	-0.1	0.3	0.3	0.3	-0.1	0.3	0.0	0.3	0.0	0.0
Ago	-0.2	-0.1	0.4	0.1	-1.3	0.0	0.2	0.0	-0.1	-0.2	0.0	0.0	0.0	-0.1
Sep	0.1	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	0.2	0.4	0.0	0.0	0.2	0.0
Okt	-0.3	-0.5	0.0	-0.1	-0.6	0.0	0.0	-0.3	0.0	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.5
Nov	0.4	1.2	0.1	0.1	0.1	0.3	0.0	0.1	0.1	0.3	0.0	0.0	0.0	0.1
Des	1.9	0.5	0.1	0.3	0.2	0.1	0.2	0.0	0.1	0.1	0.1	0.0	0.2	0.7
2025-Jan	0.6	1.2	1.4	0.8	0.2	0.3	0.3	0.0	-0.1	0.3	2.9	0.1	0.0	0.9
Feb	0.6	1.2	0.1	0.2	0.9	0.1	0.2	0.3	0.0	0.1	0.2	0.0	0.2	0.1
Mac	0.8	1.9	0.1	0.2	0.9	0.3	0.2	0.4	0.1	0.0	0.0	0.1	0.2	0.2
Apr	0.4	0.7	0.1	0.0	0.8	0.2	0.2	0.4	0.0	0.1	0.0	0.3	0.2	0.1
Mei	0.1	0.0	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2	-0.1	0.0	0.1	0.0	0.2	0.0	0.0
Jun	0.3	0.7	0.1	0.2	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0
Jul	-0.3	-0.8	0.1	0.0	-0.4	0.6	0.1	0.0	0.0	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0
Ago	-0.1	0.0	0.4	-0.1	-0.6	0.0	-0.1	0.1	0.1	0.2	-0.2	0.0	0.0	0.2
Sep	-0.6	0.6	0.3	0.3	0.6	0.0	0.9	0.0	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Jedwali A9 (iv): Mfumuko wa Bei kwa Tanzania Bara, badiliko la mwezi mmoja (Makundi Mengine)

Kizio 2020 =100

Kipindi	Faharisi ya Bidhaa za Msingi	Fahirisi Isiyojumuisha Fahirishi za Bidhaa za Msingi	Fahirisi za Mafuta, Nishati na Bili za Maji	Fahirisi za Huduma	Fahirisi za Bidhaa	Fahirisi za Bidhaa na Huduma za Elimu	zote Isipokuwa Chaakula na Vinywaji Visivyo na Kilevi
Mizania (%)	73.9	26.1	5.7	37.2	62.8	4.1	71.8
2023-Jan	0.5	1.3	0.2	0.7	0.8	1.5	0.5
Feb	0.1	1.3	-0.1	0.1	0.6	0.3	0.0
Mac	0.2	2.1	1.0	0.2	1.1	0.0	0.3
Apr	0.2	0.7	-0.1	0.1	0.5	0.0	0.2
Mei	0.5	-0.7	0.7	0.5	0.0	0.3	0.4
Jun	0.2	-0.1	0.7	0.2	0.0	0.1	0.2
Jul	0.4	-1.6	-1.2	0.5	-0.5	0.7	0.4
Ago	0.1	-1.5	0.1	0.2	-0.7	0.2	0.3
Sep	0.1	0.2	-0.5	0.1	0.1	0.1	0.0
Okt	-0.1	-0.4	-0.1	0.0	-0.2	-0.1	0.0
Nov	0.2	1.3	3.5	0.0	0.8	0.1	0.5
Des	0.6	0.5	0.9	0.7	0.6	0.4	0.6
2024-Jan	0.7	0.4	1.7	0.9	0.4	0.9	0.0
Feb	0.5	0.5	0.2	-0.3	0.9	0.2	0.0
Mac	0.4	1.6	0.5	0.5	0.9	0.1	0.5
Apr	0.2	1.3	2.4	0.1	0.8	0.2	0.3
Mei	0.2	-0.1	1.2	0.2	0.1	0.6	0.3
Jun	0.2	-0.4	4.1	0.2	0.0	0.3	0.5
Jul	0.1	-1.1	-0.3	0.1	-0.4	0.1	0.1
Ago	-0.1	-0.6	-2.9	0.0	-0.3	0.0	-0.3
Sept	0.1	0.1	-0.2	0.0	0.1	0.3	-0.3
Okt	-0.1	-0.9	-1.7	-0.1	-0.4	-0.2	-0.3
Nov	0.3	0.9	-0.2	0.1	0.7	0.2	0.1
Des	0.3	1.7	0.5	0.1	1.1	0.2	0.2
2025-Jan	0.5	1.0	-0.1	0.3	0.8	2.0	0.3
Feb	0.2	1.6	2.3	0.1	0.9	0.2	0.3
Mac	0.2	2.5	2.8	0.1	1.2	0.1	0.4
Apr	0.2	1.0	1.9	0.2	0.5	0.0	0.3
Mei	0.2	-0.2	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1
Jun	0.0	1.0	0.2	0.0	0.4	0.0	0.1
Jul	0.1	-1.1	-1.3	0.0	-0.4	0.0	0.0
Ago	0.0	-0.4	-1.4	0.0	-0.1	0.0	-0.1
Sep	2.2	6.7	3.7	1.3	4.7	2.5	1.9

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Jedwali A10: Mwenendo wa Deni la Taifa

Dola za Marekani Milioni

Mchanganuo	Sep-24	Okt-24	Nov-24	Dis-24	Jan-25	Feb-25	Mac-25	Apr-25	Mei-25	Jun-25	Jul-25	Ago-25[r]	Sep-25[p]
1. Jumla ya deni lote la nje lililokubaliwa[2]	36,085.8	35,984.2	35,471.5	36,338.8	36,614.3	36,616.6	37,117.4	37,606.7	38,234.6	39,074.9	39,252.1	39,664.2	39,450.1
Deni la nje (lililokwishatolewa na linalodaiwa)	31,242.4	31,151.9	31,116.2	31,369.8	31,394.8	32,148.0	32,627.8	33,092.9	32,902.6	34,053.0	34,454.0	34,345.0	34,747.4
Deni ambalo bado halijatolewa	4,843.4	4,832.3	4,355.4	4,969.0	5,219.5	4,468.6	4,489.6	4,513.8	5,332.0	5,021.9	4,798.1	5,319.2	4,702.7
2. Deni la nje kwa mujibu wa aina ya wakopeshaji[2]	31,242.4	31,151.9	31,116.2	31,369.8	31,394.8	32,148.0	32,627.8	33,092.9	32,902.6	34,053.0	34,454.0	34,345.0	34,747.4
Deni la nchi washirika (Bilateral)	1,192.9	1,147.4	1,129.9	1,193.2	1,200.2	1,272.2	1,327.6	1,385.3	1,347.6	1,429.1	1,398.5	1,433.5	1,432.2
Deni la mashirika ya kimataifa (Multilateral)	18,009.6	18,040.5	18,073.5	18,114.9	18,144.7	18,335.1	18,602.0	18,931.8	18,973.9	19,721.2	19,990.3	20,108.8	20,165.1
Deni la kibiashara	11,017.4	10,950.8	10,919.1	11,111.6	11,067.2	11,557.7	11,744.3	11,869.4	11,693.6	12,024.9	12,182.2	11,906.4	12,256.6
Mikopo ya mauzo ya nje (Export credits)	1,022.6	1,013.2	993.7	950.1	982.7	983.0	953.9	906.4	887.5	877.8	883.0	896.3	893.5
3. Deni la nje kwa mujibu wa aina wakopaji[2]	31,242.4	31,151.9	31,116.2	31,369.8	31,394.8	32,148.0	32,627.8	33,092.9	32,902.6	34,053.0	34,454.0	34,345.0	34,747.4
Serikali kuu	25,699.2	25,455.7	25,406.9	25,799.9	25,774.5	26,317.1	26,712.0	27,236.1	27,047.6	28,164.9	28,357.7	28,539.9	28,915.8
Mashirika ya umma	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8
Sekta binafsi	5,539.5	5,692.4	5,705.6	5,566.1	5,616.6	5,827.2	5,912.1	5,853.1	5,851.2	5,884.3	6,092.5	5,801.4	5,827.8
4. Deni la nje kwa mujibu wa aina ya sarafu[2]	31,242.4	31,151.9	31,116.2	31,369.8	31,394.8	32,148.0	32,627.8	33,092.9	32,902.6	34,053.0	34,454.0	34,345.0	34,747.4
Dola ya Marekani	20,669.0	20,838.9	20,882.8	21,048.3	21,171.3	21,730.4	21,944.2	22,029.3	21,907.5	22,471.6	22,811.3	22,573.6	22,931.5
Sarafu ya Umoja wa Ulaya (Euro)	5,315.7	5,184.9	5,161.1	5,211.2	5,210.6	5,384.6	5,525.1	5,753.0	5,692.2	6,018.2	6,041.5	6,126.7	6,163.1
Yuan ya China	1,984.5	1,945.6	1,949.8	2,014.6	2,019.6	2,029.8	2,057.7	2,113.6	2,098.1	2,189.5	2,203.8	2,221.0	2,223.4
Sarafu nyinginezo	3,273.2	3,182.4	3,122.4	3,095.7	2,993.4	3,003.2	3,100.7	3,197.1	3,204.9	3,373.6	3,397.3	3,423.7	3,429.4
4. Deni la nje kwa mujibu wa aina ya matumizi[2]	31,242.4	31,151.9	31,116.2	31,369.8	31,394.8	32,148.0	32,627.8	33,092.9	32,902.6	34,053.0	34,454.0	34,345.0	34,747.4
Urari wa malipo yote ya nje, na bajeti (BOP and budget support)	5,773.8	5,958.4	5,944.6	6,396.2	6,393.1	6,713.2	6,747.1	6,834.6	6,818.3	7,454.4	7,748.1	7,775.1	7,777.3
Usafirishaji na mawasiliano	6,849.3	6,768.8	6,735.4	6,675.1	6,700.6	6,813.0	6,975.5	7,129.9	7,100.7	7,193.0	7,271.7	7,293.9	7,611.8
Kilimo	1,554.5	1,537.3	1,533.4	1,540.4	1,543.9	1,552.5	1,600.3	1,647.3	1,680.5	1,810.0	1,796.6	1,805.2	1,802.0
Nishati na madini	4,129.5	4,198.3	4,179.7	4,056.7	3,997.5	4,213.9	4,262.5	4,268.2	4,242.5	4,420.2	4,452.0	4,480.2	4,474.4
Viwanda	1,098.9	1,095.6	1,090.8	1,091.2	1,144.8	1,145.1	1,172.5	1,173.8	1,171.3	1,175.8	1,188.0	826.9	827.4
Huduma za kijamii na elimu	6,452.1	6,338.9	6,360.9	6,289.2	6,311.8	6,424.6	6,526.0	6,670.9	6,713.8	6,776.5	6,761.7	6,826.8	6,876.2
Fedha na bima	1,417.3	1,444.8	1,459.3	1,453.8	1,457.1	1,459.0	1,423.5	1,387.1	1,381.1	1,386.5	1,401.4	1,415.6	1,445.4
Utalii	490.6	509.5	513.2	517.5	510.8	511.9	587.8	591.7	591.6	590.0	582.6	590.2	590.3
Ardhi, majengo na ujenzi	1,608.4	1,543.0	1,551.0	1,558.0	1,545.2	1,545.6	1,548.7	1,572.7	1,504.1	1,504.8	1,494.4	1,544.3	1,544.3
Nyinginezo	1,868.2	1,757.4	1,747.9	1,791.9	1,790.0	1,769.3	1,783.9	1,816.8	1,698.7	1,741.9	1,757.6	1,786.8	1,798.2
6. Deni la nje lililopokelewa[1] (Disbursements[1])	246.2	489.5	95.7	902.0	129.1	726.4	421.9	133.9	112.9	1,161.9	497.2	119.5	443.3
Serikali kuu	148.6	287.4	71.8	794.4	57.7	496.6	286.4	96.2	102.6	1,093.3	404.6	90.4	412.2
Mashirika ya umma	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Sekta binafsi	97.6	202.1	24.0	107.5	71.4	229.8	135.6	37.7	10.3	68.6	92.6	29.1	31.1
7. Ulipaji wa deni la nje[1]	110.8	350.2	115.6	447.4	186.4	116.5	143.4	155.5	404.7	259.1	122.3	85.6	130.6
Mtaji (Principal)	45.9	250.8	80.0	340.2	127.2	66.7	96.4	142.3	286.2	185.4	92.7	32.9	75.3
Riba	64.9	99.4	35.7	107.3	59.2	49.7	47.0	13.2	118.4	73.7	29.6	52.6	55.3
Malipo mengine	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
8. Mtiririko halisi wa deni la nje[1] (Net flows on externa	200.3	238.7	15.8	561.8	1.9	659.7	325.5	-8.4	-173.4	976.6	404.5	86.6	368.0
9. Uhamisho halisi wa deni la nje[1] (Net transfers on e	135.4	139.2	-19.9	454.5	-57.4	609.9	278.5	-21.7	-291.8	902.8	374.9	33.9	312.7
10. Madeni ya nje yaliyochelewa kulipwa kwa mujibu wa aina ya wadai[2]	1,751.5	1,793.0	1,833.5	1,935.6	1,979.5	1,997.9	2,046.6	2,123.7	2,151.0	2,415.0	2,588.8	2,219.9	2,321.4
Mtaji uliochelewa kulipwa (Principal Arrears)	1,204.5	1,240.9	1,250.5	1,308.3	1,348.0	1,357.9	1,390.1	1,452.1	1,467.5	1,702.7	1,862.6	1,552.3	1,630.5
Deni la nchi washirika (Bilateral)	155.4	156.9	151.9	153.5	156.5	156.5	156.8	157.0	140.9	141.4	141.1	139.8	140.0
Deni la mashirika ya fedha ya kimataifa	36.7	37.4	37.5	51.0	51.1	51.1	51.9	53.0	53.0	167.7	168.1	168.1	169.6
Deni la kibiashara	800.8	836.8	849.2	888.5	929.5	936.2	962.7	1,021.1	1,047.7	1,090.7	1,247.2	916.1	993.7
Mikopo ya mauzo ya nje	211.6	209.9	212.0	215.3	210.9	214.1	218.8	221.1	225.9	302.9	306.2	328.3	327.3
Riba iliyochelewa kulipwa (Interest Arrears)	547.1	552.1	582.9	627.3	631.5	640.1	656.4	671.6	683.5	712.3	726.1	667.6	690.9
Deni la nchi washirika (Bilateral)	77.3	76.9	77.4	77.2	77.2	77.3	77.5	78.0	78.4	78.7	78.6	78.7	78.7
Deni la mashirika ya fedha ya kimataifa	30.4	30.8	31.3	30.9	30.9	31.0	32.0	33.8	33.8	35.5	41.0	44.2	44.8
Deni la kibiashara	282.4	286.8	311.3	348.1	357.2	360.3	373.5	383.8	392.6	414.2	421.7	345.2	366.3
Mikopo ya mauzo ya nje	157.0	157.5	163.0	171.2	166.3	171.5	173.5	176.1	178.7	183.9	184.8	199.5	201.0
11. Jumla ya deni la nje la Serikali na sekta binafsi	31,789.5	31,704.0	31,699.1	31,997.1	32,026.4	32,788.0	33,284.3	33,764.5	33,586.1	34,765.3	35,180.1	35,012.6	35,438.3
12. Jumla ya deni la ndani la Serikali	11,997.8	12,262.0	12,809.9	13,633.7	13,735.4	13,177.2	12,926.7	12,974.0	13,219.8	13,631.1	13,886.2	15,073.3	15,334.2
13. Jumla ya deni	43,787.3	43,966.0	44,509.0	45,630.8	45,761.7	45,965.2	46,210.9	46,738.5	46,805.9	48,396.3	49,066.3	50,085.9	50,772.4
Kiwango cha ubadilishaji fedha, mwishoni wa kipindi (TZS/USD)	2,718.5	2,693.1	2,620.6	2,394.8	2,486.6	2,581.3	2,650.0	2,679.2	2,685.6	2,604.6	2,545.8	2,463.3	2,442.8

Chanzo: Wizara ya Fedha, na Benki Kuu ya Tanzania

Tanbihi: Madeni yaliyochelewa kulipwa kwenye mashirika ya kimataifa ni yale yanayodaiwa kwa sekta binafsi;[1] inaashiria mtiririko wa deni katika kipindi husika; [2] inahusu hali ya deni mwishoni mwa kipindi; r ni takwimu zilizorekebishwa; na p ni takwimu za awali.

Kwa maelezo zaidi wasiliana na:

Benki Kuu ya Tanzania, Barabara ya 16 ya Jakaya Kikwete 40184,

Sanduku la Posta 2303, Dodoma, Tanzania

Simu: +255 26 296 3182-7 au +255 22 223 2541

Taarifa hii inapatikana kwenye tovuti: *http://www.bot.go.tz*